

✿ Máj

[záhavný
nesmrtelný]

dramatik
Hansrich
von Kleist

[Obsah]

SLOVO KE ČTENÁŘI	7
/Rozbitý džbán/	17
V jeho světnici visela zajímavá rytina	19
ROZBITÝ DŽBÁN	28
Adam a Oidipus	105
Rychtář Adam na jevišti	115
/Katynka z Heilbronn/	125
Jak Katynka dospívala	127
KATYNKA Z HEILBRONNU	134
Otazník nad žánrem	261
Lidová podívaná, nebo jevištní báseň?	270
/Princ Bedřich Homburský/	283
Princ a lantkrabě	285
PRINC BEDŘICH HOMBURSKÝ	306
Hrdina a jeho tajemství	401
Básníkův sen a svět jeviště	420
CO ZBÝVÁ DODAT	437
K dramatikovu životopisu	439
Ke Kleistovu dramatickému dílu	446
K Rozbitému džbánu	451
Ze zápisníku pomyslného režiséra	461
Ke Katynce z Heilbronn	469
Ze zápisníku pomyslného režiséra	478
K Princi Bedřichu Homburskému	486
Ze zápisníku pomyslného režiséra	503
K vyobrazením v textu	515
K vyobrazením v přífloze	517

[Katynka]
[*Heilbronnu*]

Katynka z Heilbronnu
 neboli
 Zkouška ohněm
 Velká dějepisná
 rytířská hra

Heute Samstag den 17 März 1810.
 wird in dem k. k. pr. Schauspielhaus an der Wien
 gasstrasse

Zum ersten Mal:

Das Käthchen von Heilbronn.

Ein Schauspiel in fünf Aufzügen.

Von Heinrich von Kleist.

Personen:

Der Herzog von Schwaben	—	Hr. Wüter.
Friedrich Wotter, Graf von Strahl	—	Hr. Gräner.
Helena, seine Mutter	—	Mad. Rothe.
Eleonore,) ihre Geselle	—	Mad. Spirk.
Philippine,) Schalksdamen	—	Mad. Segalla.
Ritter-Stammberg, sein Vasall	—	Hr. Frey.
Gottschalk, sein Knecht	—	Hr. Lohr.
Kunigunde, Freiin von Thurnbach.	—	Mad. Perinik.
Rosalie, ihre Kammerjose	—	Mad. Grünwald.
Adolph Friedeborn, Bürger aus Heilbronn	—	Hr. Scholz.
Käthchen, seine Tochter	—	Mad. Pöbelke.
Maximilian, Burggraf von Freiburg	—	Hr. Schmidtman.
Georg von Waldstätten, sein Freund	—	Hr. Kees.
Ritter Schaurmann, sein Vasall	—	Hr. Leeb.
Der Rheingraf vom Stein	—	Hr. Demppf.
Friedrich von Herrnsdorf) seine	—	Hr. Kerenl.
Einhörde von der Wart) Freunde	—	Hr. Mey.
Graf Otto von der Flüge, Richter des	—	
heimlichen Gerichts	—	Hr. Stohmann.
Ein Köhler	—	Hr. Segatta.
Ein Köhlerjunge	—	Frans Lohr.
Ein Diener	—	Hr. Helmbeck.
Die Wächter	—	Hr. Steinbauer.

Bediener des heimlichen Gerichts Ritter, Trabanten.
 Pagen, Reichge. Häfcher, Bediente, Boten und Volk.
 Die Handlung spielt in Schwaben.

Der Anfang ist um halb 7 Uhr.

OSOBY císař

Gebhart, arcibiskup wormský
 Bedřich Veter, hrabě z Hvězdy
 hraběnka Helena, jeho matka
 Eleonora, její neteř
 rytíř Ohnivec, hraběcí vazal
 Božina, jeho zbrojnoš
 Brigita, hospodyně na hraběcím hradě
 Kunhuta z Klániště
 Rozálie, její komorná
 Sibyla, její macecha
 Božetěh Studánský, heilbronnský zbrojář
 Katynka, jeho dcera
 Bohuš Studánský, její ženich
 Maxmilián, purkrabí freiburský
 Jiří z Hvozdoва, jeho přítel
 rytíř Pozora — jeho vazalové
 rytíř Brousek — jeho vazalové
 Rýnský hrabě z Kamene, snoubenec
 Kunhutin
 Bedřich z Pánovic — jeho přátelé
 Mečita ze Stráže — jeho přátelé
 hrabě Otto ze Skály — císařští radové
 Václav z Nocovan — a přísedící tajného
 Jan z Medvědic — soudu
 Jakub Smola, hospodský
 tři páni z Klániště
 pratety Kunhutiny
 uhlířský mládenec
 ponocný
 rytíři
 herold, dva uhlíři,
 sluhové, poslové,
 biřici, zbrojnoši,
 lid

PRVNÍ DĚJSTVÍ

DĚJIŠTĚ:

PODZEMNÍ SLUJ,
 OSVĚTLENÁ LUCERNOU,
 NA STĚNÁCH ZNAKY FÉMOVÉHO SOUDU

[*]

PRVNÍ VÝSTUP

Hrabě Otto ze Skály jako předseda, Václav z Nocovan a Jan z Medvědic jako přísedící, další hrabata, rytíři a pánové, vesměs zahalení do kápí, biřici s pochodněmi atd. — Božetěh Studánský, měšťan heilbronnský, jako žalobce a hrabě Veter z Hvězdy jako obžalovaný stojí před zábradlím.

HRABĚ

OTTO

povstane

My, sudí tajného a váženého soudu, jako svěští biřicové Hospodinovi a heroldové okřídlených šiků, spravovaných v nadoblačných výších rukou Páně, putujeme po stopách zlých skutků item zločinů, co zalézají do hlubiny lidských srdcí jako mloci do děr, mimo dosah světské spravedlnosti, stran jejich působení bezmocné. A proto se tě ptáme, Božetěhu Studánsku, chvalně známý zbrojář a měšťanosto heilbronnský: jsi připraven vznést svojí obžalobu? Neboť obžalovaný, pan hrabě Veter z Hvězdy, přišel, ano, uposlechl první výzvy svaté fémy, ohlášené trojí ranou heroldova meče do bran hraběcího hradu, dostavil se na tvé přání a chce vědět, proč!

[*]

10*)

Usedne.

BOŽETĚH

STUDÁNÍK

Pánové vznešení, tajemství plní a posvátní,

*) Číslováno podle vydání DTV,
 Mnichov 1969 (editor H. Sembdner)

ano, já žaluji tohoto šlechtice, nicméně věřte, že kdyby si u mě dal vykovat brnění z po-
černé oceli, pobité zlatými pláty i kroužky
a přezkami, anebo dokonce stříbrné od hla-
vy k patě, a nakonec na moje vyzvání:
Zaplať mi, pane! by opáčil: Tobě já, zbrojští,
ani groš nedlužím! anebo kdyby mě před
soudem jako had jedovým jazykem u naší
vrchnosti zostouzel nebo mě za noci přepadl
v lese a ukládal o život mečem a dýkou, ne,
s pomocí boží vím jistě, že před vás bych hra-
běte nepohnal. Strpěl jsem za třiapadesát
krušných let života nejedno bezpráví, ne-
dbám už na jeho ostny, má duše, mé city
jsou pokryté krunýřem; ostatním vyrábím
pancéře proti všem bodnutím, dokonce ko-
mářím, sebe však chráním i před štíry to-
liko slovíčkem Táhni! a nechám je s poko-
jem. Nicméně Bedřich, pán s hraběcím
přídomkem z Hvězdy, mi zneuctil dítě, mou
Katynku! Proto k vám, pozemským biřicům
božím, dnes přicházím s žádostí, abyste vi-
nka vydali železným šikům, co vartují na
prahu pekla a mávají ohnivě rudými kopí-
mi! Žaluji hraběte pro zločin odporné ma-
gie, pro temná kejklářství noci a pro černé
pekelné spolky!

HRABĚ
OTTO

Mistře Božetěhu z Heilbronn, važ dobře
každé slovo! Pravil jsi, že hrabě z Hvězdy,
chvalně známý v každém ohledu, je svůdce,
který zneuctil tvou dceru. Neviníš ho z kou-
zelnictví doufám pouze proto, že se dívka
kvůli němu odvrátila od tebe jen srdcem?
Že si získal děvče, plné obrazotvornosti,
prostou otázkou: Kdo jste, má panno, nebo
jenom zablýsknutím červenavých tváří, skry-

20

30

40

tých pod hledím, a třeba jakýmkoli jiným
frakumštýřstvím, ovšem za plného poledne,
jak bývá zvykem o jarmarcích!

BOŽETĚH

Pravda, ctní pánové, nikdy jsem rytíře ne-
spatřil za noci v bažinách, při běhu, upro-
střed rákosí anebo na jiných místech, kam
nevkročí živáček, obcovat s rojem zlých blu-
diček, natožpak na horském útesu kouzelnou
hůlkou brát míru všem okrskům vzduchu,
jež pouhýma očima nevnímáš, anebo v pod-
zemních slujích, kam nevníkne paprsek, kře-
sat své čarovné formulky pošeptmo z pra-
chu. Ba ani jsem nespatrił satana, třebaš
je popravdě skutečným spřežencem tohoto
pána, ne, nestál mu po boku v čele hord s pa-
řáty, rohy a ohony, které znám z oltářních
obrazů v heilbronnském chrámě. A pokud
mě necháte domluvit, myslím, až vypovím,
třeba i prostými slovy, co všechno se stalo,
svou řečí vás nakonec přimějí k tomu, že bu-
dete prchat a od brány volat: nás, lidí, je
třináct a čtrnáctý v počtu je ďábel! a na tři
sta kroků se v doubravě okolo jeskyně začer-
ná vašimi klobouky s péry a kabátci z dykyty!

50

60

[*]

HRABĚ
OTTO
BOŽETĚH

Tedy promluv, rozhněvaný starče!
Nejprve, pánové, vězte, že o Velké noci mé
Katynce bylo už patnáct let. Těší se zdraví
jak ducha, tak těla a dosud se podobá první-
mu člověku světa. Je jako to dítěátko, roz-
kvetlé v pustině k radosti Páně, a nejinak
vstoupila do mého života: v poklidu svatého
večera jako dým hořelí myrty a jalovce. Sotva
si můžete představit stvoření něžnější, sladší
a milejší bohu, i kdyby vás obraznost za-
nesla třeba až k zástupu líbezných andělků,
který tak zvědavě vyhlíží z mráčeků zpod no-

70

[*]

hou i ramenou Pánových. Kdykoli kráčela ulicí, v měšťanském odění, v slaměném kloboučku zářícím žlutavým pokostem, v živůtku z černého sametu, upjatém na nádrech, na hrdle vybraný stříbrný řetízek, z každého okna se ozýval šepot: Hleď, přichází Katynka Heilbronnská! Katynka Heilbronnská, pánové, jakoby zplozená samými švábskými nebesy, snesla se na svět, když obloha dopřála slunečným polibkem obtěžkat městu, co spočívá pod ní. I tety a strýcové, na které nikdo z nás nevzpomněl od času pradědů, spěchali o různých křtinách a veselkách dívku nazvat svou rozmilou blízkou, svou rozmilou sestřenkou. Tržiště, na němž jsme bydleli s dcerkou, se o jejích jmeninách pokaždé seběhlo, shluklo a každý chtěl překonat souseda dárečkem; stačilo jednou ji uvidět, potkat, a každý se po jejím pozdravu cítil hned lepší a třeba i týden se za pannu modlival. Vlastnila usedlost, otec mě vyloučil z dědictví, odkázal statek své vnučce jen pro lásku ke svému zlatému děťátku, takže už nebyla závislá na mně, a stala se zámožnou měšťankou, nad kterou nebylo ve městě bohatších! Patero jinochů z nejlepších měšťanských rodin ji žádalo o ruku, protože byli až ke smrti dojati dívčiným půvabem, rytíři táhnoucí městem si stýskali před pannou s pláčem, proč nepatří k panskému stavu, ach, pokud by patřila, potom by jistě sám Orient vespolek přitáhl s nákladem perel a dýmantů na plecích Maurů a složil je dívence k nohám. Dík bohu ji nebesa, právě tak jako mne, uměla uchránit pýchy, a protože Bohuš, též řečený Studáník, mladistvý statkář a majitel zboží, jež hraničí

80

90

100

s jejím, mě požádal o její ruku a dívka mi na první otázku: Katynko, chceš-li ho, pravila: Otče, buď vůle tvá! Řekl jsem: pámbu vám požehnej! zaplakal, zavýskl jediným dechem a stanovil svatební obřady napřesrok o Velké noci. — Tak, pánové, bylo, než přišel a dívku mi odloudil.

HRABĚ

OTTO

BOŽETĚH

Ale pověz, jak ji vlastně odloudil a jak ji sváděl z cesty, po které jsi dítě vedl ty? Pánové, kdybych vám dokázal popsat, jak pochopí záhadu rovněž mé smysly a nestojím před vámi s žalobou na hrůzy pekla, jimž ani sám rozumět neumím! Jakou dát odpověď na vaši otázku: pověz, jak? Uviděl dívku u kašny nabírat vody a zeptal se: řekni mi, kdepak jsou, líbezná panno, tví rodiče? nebo se postavil v kostele za sloup, když kráčela z jitřní, a zeptal se: kdepak je, líbezná dívko, tvé okénko? nebo se za noci připlížil na zaspí s dárečkem, s řetízkem pance na krk, a zeptal se: kdepak je, líbezná dívko, tvá postýlka? Potom by, svatí a vznešení páni, mou dcerušku pokoušel nadarmo! Ani sám Spasitel neuměl prohlédnout pro radnost jidášských polibků lépe než podobné hrátky má dcera! A navíc ho neznala, v životě neměla jediný důvod ho potkat! I znamenko na jejím zátylí, po vlastní nebožce mamince, bylo jí známější!

110

120

130

Dá se do pláče.

HRABĚ

OTTO

BOŽETĚH

po delší odmlce

Ale přesto, prapodivný starče, když ji svedl, muselo snad k tomu někdy, ba i někde dojít! O svátcích letnic se stavil pan z Hvězdy v mém veřtatu, pobyl tam sotva pět minut.

[*]

To přišel, jak prohlásil, abych mu opravil
brnění, pancéř mu povolil od hrudi k rame-
ni, bylo ho potřetí připevnit nýty.

VÁCLAV

Cože?

JAN

V pravé poledne?

VÁCLAV

Přišel do tvé dílny jenom na pět minut, aby si
dal spravit plát?

Odmška

HRABĚ

OTTO

Teď se, starče, vzhop a vypověz nám, jak se
všechno zběhlo!

BOŽETĚH

otírá si oči

Bezmála v poledne, přibližně v jedenáct ho-
din k nám dorazil v hluku a hlomozu s dru-
žinou jízdných, sám v brnění, zastavil před
naším domem a zamířil do dílny. Nachýlil
hlavu, jak hluboko mohl, to pro chochol na
přílbě, pro hebké volavčí peření, proklouzl
dveřmi a povídá: Podívej, mistře, pan falck-
krabí dostal chuť pobořit heilbronnské hrad-
by, i jedu mu v ústrety, toužím ho potkat
a touha mi trhá i pancéř, jdi, vezmi kus
drátu a železa, abych se nemusel svlékat,
a kování oprav! Já odvětim: pane, když vaše
hruď trhá i pancéř, pak sotva pan falckrabí
ublíží jedině heilbronnské předprsni! Židli
mu nabídnou, usadím doprostřed jizby a za-
volám do síně: přineste víno a doskočte pro
čerstvou šunku, ať milostpán hrabě má k douš-
ku co zakousnout! přitáhnu stoličku, podám si
nářadí, abych mu brnění spravil, a záhy,
když pod okny zařehťal válečný hřebec
a společně s komoňstvem hraběcích zbrojnošů
zabořil kopyta do prachu, zvedl a zvrátil ho,
takže se chvilenu zdálo, že s oblaků slétl
sám cherubín, právě v tu chvilenu vejde má
dívenka do dveří, na hlavě široký stříbrný,

naplocho kovaný podnos a na stříbře poháry,
láhve a pokrmy. Ale teď poslyšte! Kdyby se
přede mnou na nebi objevil samotný Hospo-
din, asi bych nejednal jinak než ona. Jak
rytíře spatřila, nádobí, číše i krmě jí upadly
na zemi, mrtvolně pobledla, ruce si zkrfžila
na prsou, v nábožné úctě se před pánem
sklonila, polibek do prachu vtiskla a poklesla
jakoby sražena bleskem! Já vykřiknu, pro-
boha, copak se panence stalo, a zvedám ji.
Sevře mě rukama, jako když zaklapne kapes-
ní nožik, tvář v jediném ohni, jen za ním se
obrací, takže si pomyslím: nemá snad vidění?
Zatím pan z Hvězdy ji uchopí za ruku, optá
se, čím je to dítě, a při tom už kdejaká služka
i tovaryš, každý k ní přibíhá, nařfká, pomoz
bůh, copak to panici postihlo? Mezitím,
zdálo se, záchvat už pomínul, plaše mu
pohlédla do tváře, trochu i okřála, takže
jsem popadl šídlo i jehlu a zabral se do práce.
Vposled jsem pravil: teď, pravda, už nemu-
síš setkání s falckrabím odkládat, brněním
nepohne žádná moc, dokonce ani tvé hraběcí
srdce! Pan rytíř se zvedl, pak pohlédl na
pannu, která mu sahala sotvinka k hrudníku,
změřil si dívenku od hlavy k patě a při tom
se zamyslel. Potom se sklonil a polbil Katyn-
ku na čelo se slovy: pánbůh ti požehnej, po-
moz a dopřej ti pokoje! Amen. My hledíme
z okna, jak nasedá na koně, ale vtom děvčát-
ko s rukama nad hlavou vyskočí, dopadne
třicet stop hluboko na dlažbu ulice, podobna
ztracenci, který byl oloupen o všech pět
smyslů, a zlomí si obě dvě kyčle, mí svátost-
ní pánové! obě tak drobounké nad klenbou
kolínek, nad klenbou z bělostné slonové kosti!
Já bláznivec, hodný jen lítosti, který si slibo-

val: opřeš se na sklonku života o dítě! musel je najednou na vlastních bedrech nést jakoby do hrobu. Zatím on, pámbu ho zatrat! už v sedle a obklopen ze všech stran zástupy, zdálky jen zavolal: Copak se stalo? — Pak panenka ulehla v plameni horečky, bylo to smrtelné lože, 210
vždyť ležela bez hnutí plných šest neděl a celý čas nehlesla, ani když blouznila: ani ten paklč, co odmyká brány všech srdcí, už nemohl děvčeti otevřít ústa, ne, nikdo se nemocnil jejího tajemství! — Jakmile nabude malounko síly, hned zkouší, zda dokáže chodit, až posléze vyrazí za hvězdou denicí, s ranččkem v ruce, a s rozbřeskem zamíří k brance. Kam spěcháte, optá se děvčečka. Za panem hrabětem z Hvězdy! Tak odpoví služce a zmizí.

VÁCLAV Není možná!

JAN Zmizí? 220

VÁCLAV Všechno opustí?

JAN Statky, rodný kraj i nápadníka, kterému se zaslíbila?

VÁCLAV Ani o tvé požehnání nepožádala?

BOŽETĚH Zmizela, pánové, nechala za sebou všechno, v čem koření letora, zvyky i všeliké svazky a závazky, pouze mi ve spánku zlíbala víčka a utekla. Zatlačit oči mi raději měla!

VÁCLAV Spravedlivé nebe, to je doopravdy prapodivná věc! 230

BOŽETĚH Od oné chvíle se slepě a pokorně, podobna bludici, ubírá za ním a jeho tvář, pravím, je hvězda, co paterým ouvazkem spoutává dívčinu duši a vládí jí za sebou. Do holých nohou jí bodají kameny, vítr se opírá do krátké kytlice, která jí zakrývá toliko boky, a před bouří, před zlobou živlů i palčivým sluncem ji chrání jen slaměný klobouček. Kamkoli zavede dívku běh podivných pří-

hod: ať do mlžných roklín, ať na pouště, tonoucí v poledním žáru, ať do noční hlubiny pralesů, jako pes, který jde po pachu pánova potu, jen za ním se táhne, a třebaže 240
doposud spávala výhradně v hebounkých poduškách, ano tak hebkých, že cítila kdejakou uzlinku v plátně, jež náhodou při přástkách pod prstem proklouzla do útku, lehá dnes, podobna děvčece, po jeho konfirách: s příchodem noci si ustele na slámě určené přepyšným hraběcím ořům.

HRABĚ

OTTO

HRABĚ

z HVĚZDY 250

Mluví pravdu, pane hrabě z Hvězdy?

Svatou pravdu, pánové, to děvče jde v mých stopách. Při každém svém ohlédnutí spatřím dvojí: vlastní stín a ji.

HRABĚ

OTTO

HRABĚ

z HVĚZDY

Jak si tuto zvláštnost vysvětlujete?

Mužové mně neznámí a sudí fémy! Pokavad si se mnou pohrává sám satan, pak má mnoho společného s opičákem, který využívá kočičího drápků! Ať jsem šelma, jestli kaštan z ohně vytažený bude patřit mně! A bude dobře, přijmete-li moje slova tak, jak Písmo káže: Ano, ano, ne, ne! Jinak bych se totiž 260
musel vydat za císařem do Wormsu a požádat ho, aby Božetěha uznal zralým pro rytířské svěcení. A pro ten případ už mu nyní hodit rukavici!

HRABĚ

OTTO

Nám, pouze nám jste povinen se zodpovídat! Otázky vám budeme klást my! Čím ospravedlníte okolnost, že děvče spává u vás v domě? Patří přece pod otcovskou střechu, kde se narodila a kde byla vychována! [*]

HRABĚ
z HVĚZDY

Už je tomu asi dvanáct neděl, co jsem cestou do Štrasburku za poledne na skalisku usnul únavou a horkem, dávno jsem si ani ve snu nevzpomenul na dívku, co se tenkrát vrhla z okna heilbronnského domu. Ale když jsem oči zase otevřel, co vidím? Děvče dřímá u mých nohou, květu růže podobná, tak jako kdyby se k nám sněžná vločka s nebe snesla. Houknu na zbrojnoše, rozvalené kolem v trávě: Podívejme na Katynku z Heilbronnu, vždyť je to ona! Děvčátko se vzbudí, nasadí si klobouček — co spala, svezl se jí totiž z hlavy — a já volám: Kateřinko, děvče! Kde ses tady vzala? Daleko jsi, na patnáct mil od Heilbronnu, v rýnské údolíně! Odpoví mi: „Jasnosti, mám namířeno do Štrasburku kvůli jakémusi jednání, jen proto jsem se vypravila na cestu, a teď se bojím sama lesem, připojila jsem se tedy k vaší družině!“ Tak dobrá. Poručil jsem podat panně krmí, co mi nosí v mošně zbrojnoš Božina, a potom jsem se optal, jak se dívka vede po tom pádu z okna, jak se daří tatínkovi a proč, s jakým úmyslem se vypravila do Štrasburku. Slečince se nechtělo jít s pravdou ven, a proto jsem si řekl: co je tobě vlastně po tom, přikázal jsem poslovi, ať pannu doprovodí hvozdem, sám jsem skočil na koně a odjel. Večer dorazíme do hospody při štrasburské silnici, a právě když chci ulehnout, můj zbrojnoš příběhne a vypráví, že děvče čeká dole s prosíkem, zda může přespat u mých koní. U mých koní? ptám se, inu, je-li pro ni lůžko ve stáji dost měkké, pročpak ne, mě oudy tlačit nebudou! a ještě u postele dodám: Přistrč holce otep navíc, Božino,

270

280

290

300

a dohlédni, ať ji nic nekalého nepotrefí. Zrána vyrazila dávno přede mnou, zas na štrasburskou silnici, a zase spala u mých koní, podobně i všechny další noci, celou cestu, jako by se počítala k mému doprovodu. Strpěl jsem ji v houfci, pánové, jen kvůli tomu šedivému, nerudnému staříkovi, co mě teď chce za všechnu mou péči trestat. Božina je totiž chlapík podivínský, děvčátko si oblíbil a projevoval o ně starost jako o své vlastní, takže jsem si říkal až tě jednou osud zavede zas do Heilbronnu, však ti starý určitě rád poděkuje. Ale když se objevila vedle mě i ve Štrasburku na arcibiskupském hradě a když jsem si brzo domyslel, že v městě žádnou obstarávku nemá, neboť všechen čas, jak pravím, dočista a doposledka věnovala pouze mně: mně prala, šaty spravovala, jako by to v celém Porýní už nikdo druhý nedovedl, přistoupím k ní jednou na zápraží maštale a optám se jí, co má vlastně ve Štrasburku k vyřizování. Já, vzácný pane? odvětlí a přes tváře jí šlehne plamének tak mocný, že by, pomyslí si, od něho i sukně chytila: „Proč se mě ptáte? Však vy dobře víte!“ — Hleďme tedy, jak se s tebou věci mají, a hned pošlu do Heilbronnu k otci se zprávou, že Katynka je u mě v dobrých rukou a že zakrátko si může z mého hradu Hvězdy, kam ji dopravím, svou dceru odvést.

310

320

HRABĚ
OTTO
VÁCLAV
HRABĚ
z HVĚZDY

Dobrá, a co potom?
Starý si své dítě neodvedl?

Dvacátého dne se u mě objevil, že si ji vezme domů. Uvedl jsem návštěvníka do síně svých předků, ale všiml jsem si s podivem už ve

330

dveřích, že smočil prsty do kroupky se svěcenou vodou, kterou máme u vchodu, a pokropil mě. Dobromyslně, jak mívám ve zvyku, jsem hosta vyzval, aby usedl, a upřímně jsem vypověděl, jak se všechno zběhlo. Také jsem ho ujistil, že bych rád přispěl ke zdárnému konci věci, ovšem pouze tak, jak sám si bude přát, a jakmile jsem starce uchlácholil, vypravili jsme se dolů do konírny pro dcerušku. Stála tam a čistila mi zrezivělou zbroj. Když vešel do dveří, měl arci v očích slzy, ale jak se chystal vzít ji do náručí, panenka mi padla k nohám, bledá jako smrt, a svolávala všechny svaté, abych prý ji před ním chránil. Strnul při té podívané jako solný sloup, a než jsem stačil říci slovo, podíval se na mě s tváří ztuhlou zděšením a zvolal: Ty jsi ztělesněný satanáš! A do tváře mi mrštil, co měl právě v ruce, klobouk, jako by chtěl zahnat onen hrůzostrašný přelud. Pak se obrátil a uháněl pryč, do Heilbronn, jako by měl v patách peklo.

340

350

HRABĚ

OTTO
VÁCLAV

Ty starý podivné, maluješ si straky na vrbě! Co je v počínání pana rytíře tak odsouzeněhodného? Co? Může za to, že mu jedno pošetilé děvče projevuje náklonnost?

JAN

V daném případě ho není z čeho vinit, nebo ano?

BOŽETĚH

Z čeho? Ne, těžko je, člověče, vylíčit slovy tvou hrůznost a změřit ji myšlenkou! Přitom tu stojíš tak čistý a zářící, jako by cherubín odložil roucho a do jeho májových pablesků oděl tvou duši. — Je bláhové třást se, když vidíme někoho obloudit srdce, snad nejčistší na celém světě, tak strašně, že od otce, třebaš jí projeví nejsladší náklonnost polib-

360

kem, ubožka odvrátí tváře tak sinalé, jako by hleděla na vlka, který se chystá ji roztrhat? Výborně, jenom si panuj dál, půlnoční královno Hekaté, vládkyně kouzel a mlžnatých bahnisek! Račte se plemenit, zlomoci, které se lidský řád po věky pokouší vyplenit, rozkvette dechem zlých kouzelnic, pokryjte doubravy, šplhejte do korun, poničte stromy a nebeské rostlinstvo proměňte na zemi v prácheň! Jen tryskejte z kmenů a ze stonků, pekelné jedy, váš vodopád zaplaví krajiny, vychrlí k nebi své morové zápachy, zamoří průchody života, ano, a veškerou cudnost i nevinnost odnese potopa světa!

380

HRABĚ

OTTO
VÁCLAV

Nakapal snad panně do poháru jedu? Domníváš se, že jí podal nápoj z čarodějných lektvarů?

JAN

Uspávací prostředky, jež lapí lidská srdce do tenat svých temných sil?

BOŽETĚH

Zhoubný jed? Opojně lektvary? Na to se, vznešení soudcové, ptáte mne? Cožpak jsem zátkoval nádobu, ze které na skále naléval dívence chladivý nápoj? Já nestával nablízku za temných nocí, když chodila přespávat do jeho koníren! Nalil jí jedu? To nemohu vědět, ne, ale jen strpení! Za devět měsíců uvidí panstvo, jak děvčeti svědčilo!

390

HRABĚ

z HVĚZDY

Starý osel! Na takové řečičky mu stačí místo odpovědi moje jméno! Zavolejte dívku, a jestliže jen jedno její slůvko bude sebemeně cítit jeho smyšlenkami, můžete mi od nějška říkat „hrabě od zatuchlé louže“ nebo jak se jinak vaší spravedlivé vůli zlíbí!

DRUHÝ VÝSTUP

*Dva drábové přivádějí Katynku,
jakmile jí sejmou s očí látek,
opět se vzdáti. Předěšlí.*

KATYNKA *rozhlížet se po shromážděných,
jak spatří hraběte,
poklesne před ním
Můj vzácný pane!*

HRABĚ
z HVĚZDY Pověz, co mi chceš?
KATYNKA Povolal jsi mě na soud svého srdce!

400

HRABĚ
z HVĚZDY Nesoudím tě já, tady je tvůj soud.
Jsem před něj pohnán stejně jako ty.
KATYNKA Zertuješ, vzácný pane!

HRABĚ
z HVĚZDY Ne. Vždyť slyšíš!
Skláníš se přede mnou až k zemi, proč?
Už jsem se přiznal k čarodějnictví,
spoutal jsem kouzly tvoji mladou duši,
nicméně dnes ti pouta opět sejmou.
Pozvedne ji.

HRABĚ
OTTO Prosím tě, panno, přístup k zábradlí!
JAN Tady je tvůj soud!
KATYNKA *ohlížet se*

HRABĚ
VÁCLAV Pojď blíže, budeš se nám zodpovídat.
KATYNKA *Postaví se vedle hraběte z Hvězdy,
přítom upírá oči na soudce.*

410

HRABĚ
OTTO Tak co?
VÁCLAV Pojď!
JAN Uráčíš se poslechnout?
HRABĚ
OTTO Vyhovíš, panno, příkazu svých soudců?

KATYNKA *pro sebe*
Předvolali mě tedy oni? Ano!

VÁCLAV
JAN Co říká?
HRABĚ
OTTO *udiveně*

Prazvláštní tvor. Co je jí?
KATYNKA *Pohlížejí navzájem na sebe.
stranou*
Sedí si v kápích, celí zakuklení,
jako by právě nastal soudný den!

HRABĚ
z HVĚZDY *vytrhne ji z myšlenek*
Podivné děvče! — Probud se! Co děláš?
Víš, kde jsi? Obeslal tě tajný soud!
Jsem obžalován, abys věděla,
že jsem tvé srdce získal mocí kouzel.
Pověz jim, jak se všechno zběhlo, jdi!

420

KATYNKA *s rukou na prsou*
Tuze mě trápíš, souzíš mě až k pláči! —
Dej, vzácný pane, služce poučení,
porad jí prosím, jak se zachovat!

HRABĚ
z HVĚZDY *netrpělivě*
Poučení? Ne!

JAN
HRABĚ
z HVĚZDY To je neslýchané!

KATYNKA *stále se ještě mírní ve své strohosti*
Postav se, pravím, rychle k zábradlí
a odpovídej soudcům na otázky!
A opravdu jsi obžalován ty?

HRABĚ
z HVĚZDY Ano!
KATYNKA A tito mužové tě soudí?

HRABĚ
z HVĚZDY Soudí mě.
KATYNKA *přistoupí k zábradlí*

At' jste, kdo jste, vzácní páni,
postupte ihned soudní stolec jemu,
neboť mu, při živoucím bohu, patří!
Srdce mu září jasněji než pancéř,
vaše jsou proti němu pouhá krzna!
Jemu se sluší soudit zločiny
a vám jen před zábradlím stát a chvět se!

HRABĚ
OTTO

Bláhové mládě, sotva opeřené,
a mudruje tu jako stará vědma!
Kterýpak apoštol ti dával školu?

BOŽETĚH
KATYNKA

Nešťastnice!
jakmile spatří otce, vykročí k němu

Můj drahý tatínku!

Snaž se ho uchopit za ruku.

BOŽETĚH

stroze

Tam je dnes tvoje přikázané místo!

KATYNKA

Neodháněj mě.

Chopí se jeho ruky a líbá ji.

BOŽETĚH

Poznáváš mé vlasy?

Zešedivěly po tvém útěku!

KATYNKA

Neuplynul den, abych nevzpomněla,
jak jejich krása mizí, jak se ztrácí,
ale buď trpělivý, netrap se,
může-li radost vracet vlasům barvu,
budeš mít brzo kšticí jako mladík!

HRABĚ

OTTO

Drábové, chopte se jí. Předved'te ji!

BOŽETĚH

Jdi, kam ti přikázali!

KATYNKA

k soudcům, neboť drábové se už přiblížili

Co mi chcete?

VÁCLAV

Viděl kdo zatvrzelejšího tvora?

HRABĚ

OTTO

když Katynka přistoupila k zábradlí
Teď zodpovídej výstižně a stručně
otázky soudců, povoláných soudit
pouze a výlučně svým svědomím!

430

440

450

A pokavad ses, děvče, provinilo,
tvá zpupná duše pozná tíhu trestu!
Povězte, pánové, co chcete vědět!

KATYNKA
HRABĚ
OTTO

Pročpak jsi padla jako před bohem
před panem z Hvězdy na kolena, panno,
když tehdá vešel do vašeho domu,
a proč ses vrhla z okna do ulice
v podivném zmatení, když odjížděl?

460

A sotva se tvé rány zahojily,
ve stopách jeho ryzáka ses táhla
tmou, mlhou, děsem, z místa na místo!

KATYNKA

celá ruměná, k hraběti

Mám vzácným pánům všechno vypovědět?

HRABĚ
z HVĚZDY

Ty zpropadené, pomatené děvče,
proč se mě ptáš? Víš, co máš učinit!
Nestačilo ti slovo soudcovo?

KATYNKA

padne na zem

Pokud jsem chybovala, zabij mě!

470

Ale co pánbůh v srdci nepotrestá.

o to se člověk dál už starat nemá,

pokavad není zgruntu nelida.

Ovšem když ty se optáš, odpovím ti:

tobě má duše dveře neuzavře!

Viděl kdy něco takového svět?

Pokleká před ním —

JAN
VÁCLAV

JAN

VÁCLAV
HRABĚ

z HVĚZDY

Do prachu se vrhá —

V pokoře jako před Spasitelem!

k soudcům

Pánové, doufám, nepřičítáte
poblouznění té ženy na můj vrub!

480

Je čímsi obluzena, to je jasné,
ale čím, nevíme já ani vy.

Dovolíte-li, budu se jí ptát;

z mé řeči navíc brzo poznáte,

zdali jsem nebo zdali nejsem vinen.

HRABĚ

OTTO

zpytavě se na něj dívá

Tak budiž, zkuste se jí optat sám!

HRABĚ

Z HVĚZDY

obrátil se ke Katynce, dívka stále ještě klečí

Poslyš, dej dobrý pozor, Kateřino, svěť mi své nejtajnější myšlenky, myšlenky spící v koutku tvého srdce!

KATYNKA

Já ti dám, pane, celé srdce, chceš-li, lépe se přesvědčíš, co v sobě skrývá!

490

HRABĚ

Z HVĚZDY

Krátce a upřímně mi tedy pověz, co tě tak táhlo z otcovského domu a potom dál a dále po mých stopách?

KATYNKA

Vznešený pane, chtěl bys vědět příliš! I kdybych nyní jako před tebou spočinula zde před svým svědomím, před jeho zlatou soudnou stolicí, kolem níž stojí, ohnivou zbroj v ruce, z obou stran obludy zlých výčitek, přesto bych sotva mohla pomýšlet na jinou odpověď než: Nevím, pane!

500

HRABĚ

Z HVĚZDY

Lžeš, panno, obelháváš mě, vím všechno, spoutal jsem tvoje srdce, tvoje city, otevírají se mi před očima jako květ čerstvé růže na světle! Opravdu netušíš, co jsem ti zlého učinil na duši i na těle?

KATYNKA

Kdy?

HRABĚ

Z HVĚZDY

Dnes i dříve!

KATYNKA

A kde?

HRABĚ

Z HVĚZDY

Tam i onde.

KATYNKA

Pomoz mi, pane!

HRABĚ

Z HVĚZDY

Já a pomoci?

510

Blázinku!

Odmítl se.

Opravdu nic netušíš?

KATYNKA

dívá se před sebe

HRABĚ

Z HVĚZDY

Prošli jsme spolu rozličnými místy: na které dodnes nejvíc vzpomínáš?

KATYNKA

Na Rýn, můj pane, nejvíc vzpomínám.

HRABĚ

Z HVĚZDY

To jsem chtěl slyšet! Ano, tam to bylo. Na rýnské skále, v pravé poledne. Sálalo slunce, odpočívali jsme. — Nevzpomínáš si, co se tehdy zběhlo?

KATYNKA

Nevzpomínám si, vzácný pane!

HRABĚ

Z HVĚZDY

Ne?

— Nabídl jsem ti občerstvení. Jaké?

520

KATYNKA

Poslal jsi, když jsem nechtěla pít víno, věrného služebníka Božinu do nedaleké sluje pro vodu.

HRABĚ

Z HVĚZDY

Ale co pak? Vzal jsem tě za ruku a vložil jsem ti do úst co? Proč mlčíš? A kdy, můj pane?

KATYNKA

HRABĚ

Z HVĚZDY

Tenkrát.

KATYNKA

HRABĚ

Z HVĚZDY

A jindy?

KATYNKA

HRABĚ

Z HVĚZDY

Ve Štrasburku?

KATYNKA

HRABĚ

Z HVĚZDY

Nebo dříve?

Ne, nikdy jsi mě nevzal za ruku.

KATYNKA

Katynko!

- KATYNKA Promiň, už vím! V Heilbronnu!
- HRABĚ
- z HVĚZDY A kdy?
- KATYNKA Když otec spravoval tvůj pancéf. 530
- HRABĚ
- z HVĚZDY Jindy ne?
- KATYNKA Ne, můj pane!
- HRABĚ
- z HVĚZDY Kateřino!
- KATYNKA Za ruku? Mne?
- HRABĚ
- z HVĚZDY I jinak, co já vím!
- KATYNKA *vzpomíná si*
Ve Štrasburku jsi mě vzal za bradu.
- HRABĚ
- z HVĚZDY Kdy?
- KATYNKA Seděla jsem plačky na zápraží.
Ptal ses mě na něco. Já mlčela.
- HRABĚ
- z HVĚZDY Mlčela jsi? Proč?
- KATYNKA Styděla jsem se.
- HRABĚ
- z HVĚZDY Patrně kvůli mému návrhu.
Až po hrdlo jsi zčervenala studem!
A jaký to byl návrh?
- KATYNKA Pravil jsi,
že tatínek se trápí kvůli mně, 540
ptal ses mě, chci-li za ním do Švábska,
že bys mi dokonce i půjčil koně,
kdybych si přála zpátky do Heilbronnu.
- HRABĚ
- z HVĚZDY *chladně*
O to dnes přece nejde. — A co dál?
Kde jsme se spolu ještě setkali?
— Ve stáji jsem tě nikdy nenavštívil?
- KATYNKA Ne, pane.

- HRABĚ
- z HVĚZDY Opravdu ne, Kateřino?
- KATYNKA Ve stáji jsi mě nikdy nenavštívil,
a natož aby ses mě někdy dotkl.
- HRABĚ
- z HVĚZDY Tak tedy ne?
- KATYNKA Ne, pane.
- HRABĚ
- z HVĚZDY Kateřino! 550
- KATYNKA *vzrušeně*
Ne, vznešený a vzácný pane, nikdy!
- HRABĚ
- z HVĚZDY Přísám bůh, vidíte, jak umí lhát!
- KATYNKA Ne, doopravdy, při spáse mé duše,
já nevím — !
- HRABĚ
- z HVĚZDY *s předstíranou strohostí*
Lehkovážná holčice,
přísahy, kletby sype z rukávu
a myslí si, že bůh jí odpustí!
— A co se stalo před pěti dny večer
v mé stáji, už víš? Začalo se smrákat,
řekl jsem Božinovi, ať jde pryč.
- KATYNKA Jezuskote! Já zapomněla, ano! — 560
Na hradu Hvězdě! Do stáje jsi vešel —
- HRABĚ
- z HVĚZDY Přísahá nám tu při spáse své duše,
a vida! Pravda vyšla najevo!
Do stáje za tebou jsem tedy vešel!
Katynka pláče.
Odmuka
- HRABĚ
- OTTO Trápite dítě přespříliš!
BOŽETĚH *s dojetím k ní přistoupí*
Pojď, dcero!
- KATYNKA *Snáží se ji pozvednout do náruče.*
Ne, nech mě prosím být!

Vy nejste člověk!

VÁCLAV

HRABĚ

OTTO Zřejmě se ve stáji nic nestalo.

HRABĚ

z HVĚZDY *pohlédne na ni*

Pánové, v tom se plně shodujeme!
Přikážete nám, a rozejdeme se!

HRABĚ

OTTO

Máte se jí ptát, ne ji pokořovat
s barbarskou pýchou triumfátora. 570
Své moci nad ní, dané přírodou,
zneužíváte, ano, to je horší
než páchat kouzla, ze kterých jste nařčen.

HRABĚ

z HVĚZDY

zvedne Katynku ze země

Já usiloval o jediný triumf:
pozvednout pannu přede všemi z prachu.
Místo mne suďte —
ukáže na zem

— moji rukavici!

Když i vy myslíte, že není vinna,
dovolte prosím dívce odejít.

VÁCLAV

HRABĚ

To by vám zřejmě přišlo velmi vhod. 580

z HVĚZDY

Mně? Ale ovšem! Nechcete ji, doufám,
dál svévolně a hrubě pokořovat?

VÁCLAV

důrazně

Ne, chceme pouze, s dovolením, slyšet
o události z vaší hradní stáje.

HRABĚ

z HVĚZDY

Vy tedy ještě —

VÁCLAV

Ano!

HRABĚ

z HVĚZDY

zrudne a obrátí se ke Katynce

Poklekní!

Katynka před ním poklekně.

HRABĚ

OTTO

Troufáte si už příliš, pane hrabě!

HRABĚ

z HVĚZDY

Slyšíš! Teď odpovídej pouze mně!

JAN

Dovolte, my jsme přece —

HRABĚ

z HVĚZDY

opět k ní

Nehýbej se!

Tebe má právo soudit pouze ten,
komu se dobrovolně podvoluješ! 590

VÁCLAV

HRABĚ

z HVĚZDY

My, pane, známe způsob —

s potlačovanou prudkostí

Říkám ne!

Ať skončím v pekle, vyhoví-li vám! —
Co ještě chcete slyšet, pánové?

JAN

popuzen

Hrome!

VÁCLAV

JAN

HRABĚ

OTTO

Svou zpupnost musí —

Bířici!

polohlasem

Klid! Nevíte, kdo stojí před vámi?

PRVNÍ

SOUDCE

I když ho možná tíží velká vina,
úskoku nepoužil.

DRUHÝ

SOUDCE

Svatá pravda!

Jenom ho s pánembohem nechte jednat!

HRABĚ

OTTO

k hraběti z Hvězdy

Optejte se jí, co se stalo večer
před pěti dny, když odešel váš zbrojnoš
ze stáje hradu Hvězda na váš rozkaz. 600

HRABĚ

z HVĚZDY

ke Katynce

Ptám se tě tedy, co se přihodilo

KATYNKA ve stáji hradu Hvězda tenkrát večer před pěti dny, když odešel můj zbrojnoš. Můj vzácný pane, odpusť, chybila jsem, ale teď povím všechno, jak si přeješ.

HRABĚ
z HVĚZDY Dobrá. — Tak dotkl jsem se tě? Že ano? To jsi už přiznala.

KATYNKA Já? Ovšem, pane.

HRABĚ
z HVĚZDY A co dál?

KATYNKA Milosti?

HRABĚ
z HVĚZDY Víš, co chci slyšet?

KATYNKA Co chcete slyšet?

HRABĚ
z HVĚZDY Tak mluv! Pročpak mlčíš? 610

Dotkl jsem se tě, laskal, potom líbal a tiskl ruku —

KATYNKA Nikoli, můj pane!

HRABĚ
z HVĚZDY Co tedy bylo?

KATYNKA Odkopl jsi mě.

HRABĚ
z HVĚZDY Odkopl? Nekopl bych ani psa.

Proč bych to dělal? Co jsi provedla?

KATYNKA Ptáš se proč? Protože můj tatínek přijel k vám na hrad, se spležením pro mě, a já se k němu obrátila zády, klečela jako omámená v prachu a prosila tě: ochraňuj mě před ním! 620

HRABĚ
z HVĚZDY V tu chvíli jsem tě tedy odkopl.

KATYNKA Ano, můj pane!

HRABĚ
z HVĚZDY Ale žertem, co? Zašpásoval jsem si jen kvůli otci; a na hradě jsi přesto zůstala?

KATYNKA Ne, vzácný pane!

HRABĚ
z HVĚZDY

Ne? Co tedy bylo? Celý jsi zrudl, popadl jsi bič, strhl ho z trámu, já jsem vyběhla před vaši starou bránu, z hradu ven, a složila svou hlavu v rozvalinách, kde voněl šerfík, čížek cvrlikal a ve křoví si stavěl hnízdo.

HRABĚ
z HVĚZDY

Budiž, ale já jsem tě nechal vyštvat psy. Ne, Milosti.

KATYNKA
HRABĚ
z HVĚZDY

A když jsi uprchla za štěkotu psí smečky z mého panství, stíhal tě na mé přání dál můj soused? Ne, vzácný pane! O čem vlastně mluvíš?

KATYNKA
HRABĚ
z HVĚZDY

Ne? Tak se zdejší pánům nezalíbíš! Ty přece taky na ně málo dáš! — Třetí den přišel se vzkazem tvůj zbrojnoš a pravil, že tvá milá Kateřina musí být rozumná a odejít.

HRABĚ
z HVĚZDY

Co jsi mu na to řekla?

KATYNKA

Řekla jsem, že smí-li čížek, co tak pěkně zpívá, bývat s tvým dovolením v šerfících, proč nedovolíš totéž Katynce.

HRABĚ
z HVĚZDY

pozvedne ji

Soudcové fémy, prosím, tady stojí, naložte si jak libo s ní i se mnou.

Odmilka

HRABĚ

OTTO rozmrzela

Chápe ten starý fantasta a hlupák,
co zmohou prostá kouzla přírody? —
Pokud, jak doufám, je vám všechno jasné, 650
uzavřu případ a dám hlasovat.

VÁCLAV Hlasovat!

JAN Skončit!

VŠICHNI Ano!

JEDEN ZE Je to blázen!

SOUDCŮ Příklad je jasný, soudit není co.

HRABĚ

OTTO Herolde, seber hlasy do přilbice!
*Herold fémy posbírá kuličky
do přilbice a potom je předá hraběti.*

HRABĚ

OTTO *povstane*

Přítomný hrabě Bedřich Veter z Hvězdy
je fémou jednohlasně zproštěn viny,
a tobě, Božetěhu, pravím jedno:
příště k nám nepřicházej se žalobou
tak spoře podloženou důkazy. [•]

k soudcům
Pánové, vstaňte, zasedání končí. 660
Soudci povstanou.

BOŽETĚH Vznešení soudcové, je vskutku zproštěn?
Svět, říkáte, byl stvořen z nicoty,
přítom on dílo boží opět ničí
a šíří novou nicotu a chaos!
Tak jedná jenom bídný satanáš!

HRABĚ

OTTO Mlč už, ty starý hloupý šediváku!
Nepřišli jsem ti léčit choré smysly!
Biřici, konejte svou povinnost,
oči mu zavažte a vyvedte ho!

BOŽETĚH Mne, bezbranného starce, dáte vyvést
do pustiny, a co se stane s dcerou? 670

HRABĚ

OTTO

Féma ji předává vám, pane hrabě!
Podal jste soudu řadu důkazů
o tom, jak velký máte na ni vliv,
největší poskytnete nakonec
tím, že zas dítě navrátíte otci.

HRABĚ

z HVĚZDY

Pánové, učiním, co je v mých silách. —
Panno!

KATYNKA

HRABĚ

z HVĚZDY

KATYNKA

HRABĚ

z HVĚZDY

KATYNKA

HRABĚ

z HVĚZDY

KATYNKA

BOŽETĚH

HRABĚ

z HVĚZDY

BOŽETĚH

HRABĚ

OTTO

VÁCLAV

HRABĚ

z HVĚZDY

BOŽETĚH

Máš mě ráda?

Mám.

Uděláš pro mě něco?

Pověz co.

Nechod už prosím za mnou, vrať se domů. 680
Poslechněš mě?

Jak jsem vám slíbila!

Upadne do bezvědomí.

Pomoz mi, bože! Jediné mé dítě!

obrátl se

Podej mi prosím šátek, biřici!

Zaváže si oči.

Ty hade! Vraždíš pohledem! Buď proklet!
Neušetríš mě ani této zkoušky!

sestoupí ze soudcovského stolce

Pánové, co se stalo?

Omdlela.

Všichni pozorují dívku.

k biřicům

Odvedte mě.

Jdi rovnou k satanovi,

čaroději! Jdi k jeho fortnýřům,
co mají místo vlasů hady, jdi!
Svrhnou tě deset tisíc sáhů hloub,
než sahá nejhroznější plamen pekla.

690

HRABĚ
OTTO Mlé, starče, mlé!
BOŽETĚH Má Katynko, mé dítě!
KATYNKA Ach!
VÁCLAV Probouzí se!
JAN Bude zase dobře.
HRABĚ
OTTO Uložíme ji u dveřníka! Rychle!
Vlčichni odejdou.

DRUHÉ DĚJSTVÍ

DĚJSTĚ: LES POBLÍŽ SLUJE,
KDE SE KONAL TAJNÝ SOUD

PRVNÍ VÝSTUP

HRABĚ
z HVĚZDY *ustoupil se zavázanýma očima v doprovodu dvou biřičů; poté co mu drábové sejmou šátek a odejdou zpátky do jeskyně, vrhne se na zem a dá se do pláče* Stanu se na chvíli pastýřem, tady je místo, kde ulehnu, abych se vyplakal. Po kmenech doposud blyskotá slunce a ruměň pod klidným přškrovem potichlých korun. Než mine čtvrt hodiny, zapadne za hory, vyskočím na koně, zamířím přes pláň, a pokud si pospíším, dorazím na hrad, než poslední paprsky pohasnou. Ale teď, hledím-li k studánce v údolí, těší mě tvářit se, jako že hraběcí koně jsou ovce a kozlíci, šplhají po skalách, spásají trávu a nahořklé býlí, já, pastýř, mám na sobě bělouňkové tenounké plátno a na plátně červené úvazky, vánky si vešle

700

létají kolem a určitě odnesou do nebes vzdechy mých prsou, tak nesmírně soužených zármutkem, aby je slyšeli laskaví boží. Jak rád bych si listoval v knize své mateřské řeči a vyloupil poklady z kapitol nazvaných „Pohnutí srdce“ tak důkladně, aby už napříště na světě nebylo veršovce, který by dokázal vyslovit jinak a nově: jsem sklíčený! Všechno, čím dojímá soužení, povolám na pomoc, smrtelnou žalost, a po ní zas radost, mé slovo, ten půvabný tanečník, bude je sledovat zákrut co zákrut a určitě okouzlí kdejakou duši. A pokud by stromová odmítla chvět se a ronit svou laskavou rosou tak vydatně, jako by padal déšť, potom je budu mít za pouhé bezduché dřevo a všechno, co básníci o něm kdy zpívali, za pouhé půvabné pohádky! Ale ty — — — kterak tě nazvat? Ty, Katynko, pročpak ti nemohu říkat i moje? Má Katynko, dívkeno Katynko? Pověz, proč nesmím, proč? Moci tě na rukou odnést a položit na lůžko, pod sladká vonící nebesa, která mi dala moje matka postavit v komnatě. Katynko! Katynko! Katynko! Ano, tvá mladinká duše dnes přede mnou stála a ronila rozkoš i krásu, tak nahá, tak podobná nevěstě perského krále, již povedou po krásných koberecích do její komnaty, v kanoucích krůpějích vonného oleje. Ano, proč, Katynko, dívkeno Katynko, nesmím a nemohu, třeba jsi sladší, než dovedu vyzpívat? Vymyslím umění, doposud neznámé, abych tě oplakal. Fióly citů, jak božských, tak pozemských, vezmu a smíchám je do zvláštní tresti, i posvátně prosté, i zemitě kypivé: budou to slzy, a komu je vypláči na hrdle, každý si řekne: ty slzy jsou Katynky Heilbronn-

710

720

730

740

ské! — — — Nuže, vy šediví bradatí starci, co ode mě chcete? Proč spěcháte sestoupit ze zlatých rámmů vy, obrazy pradědů v železných strůjích, co sídlíte spolkem v mé rytířské síni, proč tvoříte houfec a k čemu to neklidné hemžení kolem, proč na mne tak důstojně kýváte hlavami? Nikoli! Nikoli! Třebas ji miluji, nechci ji za ženu, přidám se k vašemu pyšnému průvodu, o tom všem nebylo pochyb už před vaším příchodem. Přesto ti, Winfríde, kterýž je přivádíš, neboť jsi nejstarší našeho jména, náš praotče s temenem božského Dia, chci položit jedinou otázku: zdali i pramáti našeho rodu se mohla mé Katynce rovnat, zda zářila ryzejší čistotou duše a těla, zda kvetla i sličnějším půvabem tvarů? O Winfríde, šedivý praděde, líbám tvou pravici s vděčností za svoje bytí! A přesto si myslím, že kdybys byl přitiskl na svou hruď, pokrytou ocelí, tenkrát ji, Katynku, stal by ses určitě praotcem králů a pánové z Hvězdy by vládli všem pozemským krajinám. Ano, vím, brzo se vzchopím a rány se zahojí, nicméně pověz mi o ráně, která se nemůže zahojit! Ovšem když v budoucnu objevím dívku, Katynce rovnou, pak vyrazím za hory, za doly, abych se naučil řečem všech národů k oslavě boha, a budu ho velebit jazyky celého světa! — Hej, Božino!

DRUHÝ VÝSTUP

Božina. Hrabě z Hvězdy.

Božina *zvenčí*

Pane hrabě z Hvězdy, vy jste tady?

HRABĚ
z HVĚZDY
Božina
Co se děje?
Co? Můj bože! — Právě přijel jízdný, posílá ho vaše matka.

HRABĚ
z HVĚZDY
Božina
Jízdní posel?
Hnal se tryskem, sotva dechu popadá, a na mou duši, být hrad Hvězda lučištěm a chlapík šípem, nedoletěl by sem dříve! 770

HRABĚ
z HVĚZDY
Božina
S jakou zprávou přijel?
Rytíři! Hej, Franci!

TŘETÍ VÝSTUP

Vstoupí rytíř Ohnivec, předešlí.

HRABĚ
z HVĚZDY
OHNIVEC
Ohnivče, proč za mnou přijíždíš tak nakvap? Nejjasnější pane, vaše matka, paní hraběnka, mi poručila osedlat si nejrychlejší zvíře ze stáje a cválat za vámi. 780

HRABĚ
z HVĚZDY
OHNIVEC
Dobrá, tedy mluv!
Bude vojna, na mou víru, vojna! Vypovídají nám novou válku, ještě cítím horkost heroldova dechu, když tu zprávu chrлил z úst!

HRABĚ
z HVĚZDY
na rozpacích
Jakou válku? — S purkrabím jsme přece právě spunktovali mír!
Nasadí si přílbu.

OHNIVEC
Válku vyhlašuje hrabě Rýnský, junker z Kamene, pán z kraje vína nad Neckarem.

HRABĚ
z HVĚZDY
Rýnský hrabě! — Co má se mnou společného Rýnský hrabě?

OHNIVEC
Na mou duši, a co jste měl společného s pur-

krabím a s ostatními pány, co jich bylo předtím! Dokud neudusíte tu jiskěrku, ten fecký oheň, který vyvolává jednu válku za druhou, pak plamen zachvátí i švábské vrchy, Hunske pohorí i Alpy: všechny vzplnou proti vám!

HRABĚ
z HVĚZDY
OHNIVEC

Není možná! Slečna Kunhuta —
Ano, Rýnský hrabě jedná jménem Kunhutiným, to jest slečny z Klániště, a vyzývá vás ke zpětnému prodeji všech statků hraběčho panství Štaufen, úhrnem tři městysů a sedmnácti dědin s poplužními, které pod řečenou doložkou vás předek, hrabě Otto, od jejího předka, pana Petra, kdysi koupil; mluví tedy známou řečí purkrabšho z Freiburku a předtím jejích ujců, rovněž zastánců a prostředníků této dámy.

HRABĚ
z HVĚZDY

ustane

Ta vzteklá dračice! Už třetí říšský rytíř se mi psovsky sápe na hrdlo a chce mi panství vyrvat, všechny na mě poštvá. Mně připadá, že celá říše zobe této dámě z ruky: jednoho si Kleopatru osedlá, a když ho potom druzí najdou se zakrvácenou hlavou, poplaš se sice všichni, ale kdo má o to známé žebro v těle méně nežli ona, bude přesto slečně znovu službičkovat! Za každého kavalíra, kterého jí pošlu v pocuchaném stavu zpátky, povstane v tu ránu deset jiných proti mně! — A jaký důvod uvádí?

OHNIVEC
HRABĚ
z HVĚZDY
OHNIVEC

Kdo? Herold?

Ano, jaký důvod uvádí?

Je to důvod, vzácný pane, při kterém se musel řádně červenat!

HRABĚ
z HVĚZDY

OHNIVEC

Mluvil tedy o Petrovi z Klániště a taky o tom, že byl prodej řečeného zboží neplatný, že ano?

Ovšem a pak ještě o zákonech platných ve Švábsku a každé jeho třetí slovo bylo svědomí a povinnost, i pánaboha si bral za svědka, že jeho pán je veden pohnutkami nejčistšími, neboť mu jde pouze o slečniny zájmy.

HRABĚ
z HVĚZDY

OHNIVEC

HRABĚ
z HVĚZDY

A co o červené tvářičky té dámy už mu nejde? Ty si asi nechal pro sebe! O tom samozřejmě ani necekl.

Aby ji neštovice potrefily! S chutí bych jí chrstl dvě tři vědra rosy nachytané po půlnoci na to její sněhobílé hrdlo! Ano, tahle zpropadená tvář je příčinou všech válek proti mně, a pokud nenakapu jedu do poslední špetky březnového sněhu, ve kterém se omývá, pak nebudu mít nikdy pokoj od rytířů celé naší země. Ale buďme trpěliví! — Kde teď slečna ložruje?

OHNIVEC

Na hradě už řečeného pána z Kamene, tři dny tam hodují a pijí, až se nebe třese, ale oni sotva berou na vědomí samu lunu s hvězdami i slunce! Purkrabímu dala košem, pán je celý říšský pomstou, pošlete-li k němu posla, nemám pochyb o tom, že se s vámi vydá na Rýnského hraběte.

HRABĚ
z HVĚZDY

Dobrá, přiveď koně, vyrazíme. Slíbil jsem té mladé buňčce, že nenechá-li, šelma, svoji zbraň, svou něžnou tvář v mém případě už na pokoji, dám jí zahrát skočnou, po které svůj mečik nadosmrti schová, jako že mám

silu zvednout pravici! A že své slovo držet umím! — Pojďme, přátelé!
Všichni odejdou.

DĚJÍŠTĚ: UHLÍŘSKÁ CHATŘĚ V HORÁCH.
NOC. HROM A BLESKY

ČTVRTÝ VÝSTUP

Vstoupí purkrabí z Freiburgu a Jiří z Hvozdova.

FREIBURK *volá za jeviště*
Pomozte jí z koně!
Blesk a hrom.
Bij si, hrome, kam ti libo, jenom netref hlavinku mé Kunhuty, mé milé nevěstinky, má ji samou křídu!

HLAS *zvenčt*
Hola, kde jste?

FREIBURK Tady!
Jiří Zažil někdo z vás už horší noc?

FREIBURK Proudý vod se valí na lesy a hory, jako by už nebe pomýšlelo na potopu světa! — Pomozte jí ze sedla!

HLAS *zvenčt*
Ale panenka se nehýbá!

JINÝ HLAS Leží jako mrtvá vedle koně.

FREIBURK Žádné strachy! Slečinka se bojí o své zoubky, má je totiž falešné! Jen dámě povězte, že freiburskému purkrabímu už je známo, kolik je těch jejích zubů pravých, už si všechny spočetl, a přímo v ústech! — Koukejte ji honem přinést!

Objeví se rytíř Pozora se slečnou z Klániště na rameni.

Jiří Podívejme, chatř! Asi patří uhlířům!

PÁTÝ VÝSTUP

Rytíř Pozora se slečnou, rytíř Brousek a družina purkrabího. Předešlí.

FREIBURK *klepe na dveře*
Hej!

PRVNÍ
UHLÍŘ *uvnitř*
Kdo to klepe?

FREIBURK Neptej se a otevři, ty rabiáte!

DRUHÝ
UHLÍŘ *také uvnitř*

FREIBURK Ale nebude to dřív, než otočíme klíčem! Nečeká snad přede dveřmi sám pan císař? Pokavád ne on, ty holomku, tak někdo jiný, kdo tu platí také za pána a vyrobí si žezlo třeba ze zlomené větve, aby ti to dokázal!

PRVNÍ
UHLÍŘ *vyjde s lucernou*
Kdo jste a co chcete?

FREIBURK Jsem rytíř, vezu s sebou dámu, smrt má málem na jazyku, vidíš, už ji nesou, je to —

POZORA *v pozadí*
Schovej světlo!

BROUSEK Lucernu mu rovnou seberte!
FREIBURK *sebere mu lucernu*
Lotře, chceš si na nás posvítit?

PRVNÍ
UHLÍŘ Tak se mi zdá, pánové, že největší pán mezi vámi budu asi já. Proč jste mi vzali lucernu?

DRUHÝ
UHLÍŘ Kdo jste a co chcete?
FREIBURK Jsme rytíři, ty krobiáne, neslyšíš, co povídám?

Jiří Ano, dobří lidé! My jsme vandrovníci rytířského stavu, překvapil nás nečas.

FREIBURK *přeruší ho*

Válečníci od Jeruzaléma! Putujeme domů,
v naší družině je dáma, vidíš, už ji přinášejí,
zahalenou v plášti, je to —
Úder hromu.

[*]

900

PRVNÍ

UHLÍŘ Jen si bij a hromuj, třebaš celé nebe vejpůl
roztrhni! — Tak od Jeruzaléma, povídáte?

DRUHÝ

UHLÍŘ Že má ten hrom ale hubu! Slova není ro-
zumět!

FREIBURK Ano, z Jeruzaléma!

PRVNÍ

UHLÍŘ Máte s sebou taky ženskou, pravda — ?

Jiří *ukazuje na Freiburka*

Dobří lidé, dáma stůně, tady pán je její
bratr, potřebuje —

FREIBURK *přeruší ho*

On je její bratr, lotře, já jsem její muž! Je na
smrt chorá, kroupami tak pobitá, že není
mocná slova, proto žádá o místečko u vás,
jenom do rána, než přejde bouřka.

910

PRVNÍ

UHLÍŘ Ona tedy žádá o místečko u nás, v chatrči?

Jiří Ano, dobří uhlíři, než přejde bouřka a než
bude možno pokračovat v cestě.

DRUHÝ

UHLÍŘ Na mou pravdu, bylo tedy zapotřebí tolik
řečí? Stály sotva za dech, co jste při nich
vychrlili z plic!

920

PRVNÍ

UHLÍŘ Izáku!

FREIBURK Říkáš tedy ano?

DRUHÝ

UHLÍŘ Ovšem, pánové, i kdyby mi tu o přístřeší
prosila a vyla císařova psiska! — Izáku, tak
slyšíš, mizero?

CHLAPEC

v chatrči

Vždyť jsem povídal, že slyším! Co je?

DRUHÝ

UHLÍŘ

Připrav lůžko pro nemocnou dámu, dare-
báku, prostří přikrývky a koukej, aby byla
pěkně načechraná sláma, paní bude u nás
přenocovat. Poslouchal jsi dobře?
Uvnitř někdo mluví?

930

FREIBURK

PRVNÍ

UHLÍŘ

Chlapec, plavovlásek, je mu deset let a po-
máhá nám v práci.

FREIBURK

Dobrá! — Můžeš tedy dovnitř, Pozoro!
A podívejme, jeden roubík povolil!

POZORA

Cože?

FREIBURK

Ale nic. — A uložte ji pěkně v koutku, až se
začne rozednívat, dám ti znamení.
Pozora odnese slečnu do chatrče.

ŠESTÝ VÝSTUP

Předešli bez Pozory a slečny.

FREIBURK

Jiří! Teď udeřím do strun své radosti, máme
ji, máme ji, Kunhutu z Klániště, jako že
Freiburka, to jest mne, pokřtili po vlastním
otci! Ne, za všechna nebeská blaženství, od
mládí toužená, prošená, nevzdám se rozko-
še, která mě nazítří čeká! — A pročpak jsi,
Jiříku, nepřišel z Hvozdova dřívě?

940

Jiří

FREIBURK

Protože jsi pro mě dřívě nedal poslat!
Jiří, kdybys ji byl spatřil, jak si přicválala,
na bělouši, pohádkově krásná, v doprovodu
pánů z celé země! Byla jako slunce panující
hvězdám, zdálo se, že křeménkům, co jiskří
koni pod kopyty, říká: před mým pohledem
vám nezbyvá než roztát! Byla krásnější než
amazonská panovnice, božská Thalestris,

950

[*]

když sestoupila z kavkazského horstva prosit Alexandra Velikého o polibek!

Jiří
FREIBURK A kde jsi ji lapil?
Na pět hodin cesty, Jiří, na pět hodin cesty od rýnského hradu Kamene, kde jí pan hrabě tři dny strojil hlučné slavnosti a hody. Průvod pánů rytířů ji nechal na okamžik o samotě, a v tu chvíli jsem se vrhl na jejího strýce Izidora, který u ní zůstal, srazil jsem ho do písku, a potom vzhůru na koně i se slečnou a hurtem pryč!

Jiří Ale Maxi, Maxi, copak jsi to — ?

FREIBURK Já ti řeknu, příteli —

Jiří Nepřivoláváš svým nehorázným počínáním na sebe jánevímco?

FREIBURK Ty můj milý starý vrtohlavče, medu z Hybly je mi třeba na žíznivost mého srdce, vyprahlého jako klestí touhou po pomstě! Má se ten duchaprázdňý obraz dále pyšnit na podstavci vznešenosti jako božská Olympanka? A proč? Kvůli našincům? Snad aby houfem opouštěli kostely a táhli za ní? Proto bude lépe s kontrfejem rovnou na smetiště, z nejskvělejších výšin do nejhlubší hlubiny, a každému hned bude jasné, že v ní není ani za mák božskosti. [*]

Jiří Ale pro živý svět pověz, kde se v tobě bere tolik nenávisť k ní?

FREIBURK Jiří, člověk hodí do kaluže třeba celé jmění, kromě jediného, to jest citu! Jiří, já ji miloval, a ona nebyla mé lásky hodna, ke všemu jsem dostal košem, ačkoli, jak slyšíš, nebyla mé lásky hodna! Pošeptám ti něco — i když při myšlence na ni blednu! Jiří, ano, Jiří, přivede-li ďábla do rozpaků nevímjaký přelud, pak ať hledá radu u kohouta, který dělal marně komplimenty slípce, ale špásování za-

Jiří
FREIBURK nechal, když zjistil, že ji celou prožral mor! Doufám, že se nebudeš mstít nerytířsky! Chraň bůh, pomsty takového druhu bych se nechtěl nadít ani od pacholka! — Dopravím ji zpátky na rýnský hrad Kámen, postavím ji před hraběte v celé její kráse, kromě nákrčníku, a to bude celá moje pomsta. 990

Jiří Kromě nákrčníku?
FREIBURK Ano, Jiří. Předtím ovšem svolám všechny lid.

Jiří Dobrá, ale až se všechno odbude, co potom?
FREIBURK Pak si o ní trochu zafilozofuji. Seznámím vás všechny s trochou metafyziky dle Platóna [*] a místo komentáře přidám jeden žertíček dle Diogena. Člověk je — — — Pst! Ticho! 1000[*]
Naslouchá.

Jiří Tak co? Člověk je — ?
FREIBURK Člověk podle Platóna je zvíře o dvou nohou bez peří, a víš, jak Diogenes tuto pravdu prokazoval? Na kohoutech! Ptáka oškubal a předhodil ho davu. — Taky o Kunhutě z Klániště, můj příteli, je podle mého možno — — — Ale pozor! Ať jsem zatracenec, jestli poblíž někdo neseseďá z koně! [*]

SEDMÝ VÝSTUP

Vstoupí hrabě z Hvězdy a rytíř Ohnivec.

Později Božina. Předešlí.

HRABĚ
z HVĚZDY *klepe na dveře chatrče*

OHNIVEC Slyšíte mě, dobří uhlíři?
V takovéhle noci aby člověk o přístřeší žebral u vlčího doupěte! 1010

HRABĚ
z HVĚZDY Smíme dovnitř?
FREIBURK *ustoupí mu do cesty*

- Jiří
HRABĚ
z HVĚZDY
FREIBURK S dovolením, panstvo! Ať jste, kdo jste —
Dovnitř nemůžete.
- Ne? A proč ne?
Uvnitř není místo ani pro nás. Pouze jeden
kouteček zbyl pro mou ženu, na smrt ne-
mocnou, a pro osobu k její obsluze. Snad 1020
byste nechtěl dámu z domku vystrnadit?
- HRABĚ
z HVĚZDY Na mou čest ne! Naopak jí přeji, aby se vám
brzo zotavila. — Božino!
- OHNIVEC Vidím, že dnes v noci asi zaklepeme na
hostinec Pod nebeskou bání!
- HRABĚ
z HVĚZDY Božino, tak slyšíš?
BožINA *zvenčt*
Tady jsem!
- HRABĚ
z HVĚZDY Dojdi pro příkrývky, utáboříme se ve smr-
čině. 1030
Vstoupí Božina a uhlířský mládenec.
- BOŽINA *přináší příkrývky*
Čert sám ví, co je to tady za pořádek! Jak
mi mládeneček vypravuje, uvnitř sedí rytíř
v ocelovém brnění a drží hlídku u nějaké
dámy, slečinka má ruce spoutané a v ústech
roubík jako dobytče, když má jít na porážku.
- HRABĚ
z HVĚZDY Cože? Slečna? S pouty na rukou a s roubí-
kem? — Kdo ti to povídal? 1040
- OHNIVEC Chlapče, odkudpak to víš?
- UHLÍŘSKÝ
MLÁDENEČ *poleká se*
Pst! — U všech svatých, ne tak nahlas, pá-
nové!
- HRABĚ
z HVĚZDY Pojd blíž!

- UHLÍŘSKÝ
MLÁDENEČ
OHNIVEC Říkám tiše!
Od kohopak, mládenečku, máš tak dobré
zprávy? Mluv!
- UHLÍŘSKÝ
MLÁDENEČ *potajmu, teprve poté co se kolem sebe rozhlédl*
Pánové, sám jsem ji viděl. Když ji přinesli,
já ležel na slámě a slyšel, jak si o ní povídají,
že prý stůně. Pootočím lucernu a vidím, že
je zdravá, tváře měla jako naše Lorinka.
A hnedka zavrněla, zamrkala očima a se- 1050
věla mi ruku. Chytrý psík by nepoprosil
kumštovněji: Osvobod mě, milý chlapče,
osvobod mě z pout! A moje oči slyšely a moje
ruce rozuměly.
- HRABĚ
z HVĚZDY A proč, plavovlásku, neuděláš, oč tě prosila?
OHNIVEC Pročpak otálíš?
- HRABĚ
z HVĚZDY Vysvobod ji z pout a pak ji pošli k nám.
- UHLÍŘSKÝ
MLÁDENEČ *ustraně*
Říkám tiše! — Musíte být jako ryby. —
Tamhle už se zvedají tři jejich společníci,
míří sem a obhlížejí, co se děje. 1060
Zhasne svítilnu.
- HRABĚ
z HVĚZDY Nic, můj mladý hrdino, se neděje.
OHNIVEC Neslyšeli nic.
- HRABĚ
z HVĚZDY Jen si vyměnili místa, kvůli dešti.
- UHLÍŘSKÝ
MLÁDENEČ *ohlíží se*
A budete mě ochraňovat?
- HRABĚ
z HVĚZDY Jako že jsem rytíř! Máš mé slovo!
OHNIVEC Na takové slovo můžeš spoléhat!

UHLÍŘSKÝ

MLÁDENEC Dobrá, domluví se s otcem. — Teď se
dobře dívejte, co budu dělat, jestli vejdu do
chatrče nebo ne. 1070

*Honoří s uhlířky v pozadí u ohně,
potom oklouzne do chatrče.*

OHNIVEC Trefili jsme na nějaké prapodivné ptáčky!
Na vazaly krále Belzebuba, oblečené do há-
dových pláštů noci? Na manželky, kteří svá-
zali svůj svazek provazy a pouty na nějaké
říšské silnici?

HRABĚ

z HVĚZDY Říkali prý nemocná!

OHNIVEC Na smrt nemocná, a přitom ani neprojevo-
vali zájem o pomoc!

BOŽINA Však je zase pěkně rozvedeme!

Odmška

POZORA *v chatrči*

Halo! Hej! Ty uličnsku!

HRABĚ

z HVĚZDY Rychle, Ohnivče!

Vstanou.

FREIBURK Co se děje? 1080

Purkrabčí družina se zvedá.

POZORA Spoutali mě! Spoutali mě!

Objeví se slečna z Klániště.

OHNIVEC U všech vládců nebeských, co vidím?

OSMÝ VÝSTUP

*Slečna Kunhuta z Klániště v cestovním úboru
s rozpuštěnými vlasy. —*

Předešlí.

KUNHUTA

vrhne se hraběti k nohám
Zastaňte se mě, ať jste kdokoli!
Pokud vás váže jako rytíře

slib hájit ctnost a nevinnost, je tady!
Pohaněná a potupená panna
leží vám u nohou, můj zachránče!
Pacholci, honem, pryč s ní! ✓
snazí se ho zadržet

FREIBURK
Jiří

Poslyš, Maxi!

FREIBURK

HRABĚ

z HVĚZDY

FREIBURK

KUNHUTA

HRABĚ

z HVĚZDY

Říkám pryč! Nesmí ani slovo ceknout!

Tak už dost, pánové! Oč vlastně jde? 1090

Oč? O mou ženu, k čertu! — Chopte se jí!
Tvou ženu? Lháři!*přísně*

Nech ji na pokoji!

Cokoli žádáš na přítomné dámě,
vypověz dříve mně, mám na to právo,
neboť se svěřila mé ochraně!
Zvedne ji.

FREIBURK

Kdo jsi, ty hrdopýšku, a co chceš?

Vrazit klín mezi věrné manžele?

Kdo ti dal právo brát mi vlastní ženu?

Darebáku, já nejsem tvoje žena!

KUNHUTA

HRABĚ

z HVĚZDY

A kdo jsi vlastně ty? Jsi ničema,
jsi zpropadený chlapík, lupič panen!
Říkáš, prý tvoje žena! chlípnicku,
a zatím spíše peklo pečtilo
váš svazek provazy a roubskem!
Cože? Kdo? 1100

FREIBURK

Jiří

HRABĚ

z HVĚZDY

FREIBURK

HRABĚ

z HVĚZDY

FREIBURK

HRABĚ

z HVĚZDY

Maxi, prosím tě!

Kdo jsi?

Pánové, mylíte se —

Pověz, kdo jsi!

Myslíte, pánové, že —

Posviťte mi!

- ✓ FREIBURK Tu panjici jsem sice přivedl,
nicméně —
- HRABĚ
z HVĚZDY Světlo, povídám!
*Božina a uhlíři přindájeji smolnice
a železné svícníky.*
- FREIBURK Já jsem—
Jiří Víš, co jsi? Vztekly blázen! Pojďme pryč!
chceš nadosmrti pošpinit svůj štít? 1110
- HRABĚ
z HVĚZDY Dík, dobří uhlíři, a pěkně svíte!
Freiburk spustí hledí.
- HRABĚ
z HVĚZDY Ptám se tě znovu, kdo jsi! Zvedni hledí!
- FREIBURK Pánové —
- HRABĚ
z HVĚZDY Zvedni hledí!
- FREIBURK Poslyšte!
- HRABĚ
z HVĚZDY Lehkovážníku, s odpovědí váháš,
a myslíš si, že zaváhám i já!
Strhne mu přilbu, purkrabí se zapotáčí.
- POZORA Sražte ho k zemi, opovážlivce!
BROUSEK Taste!
FREIBURK Ty drzoune! Jsi posedlý?
*Vzchopí se, vytasí meč a pokusí se
zasáhnout hraběte, ten ucouvne.*
- HRABĚ
z HVĚZDY Náš samozvaný ženich se chce bránit?
Sraží ho.
- Marš zpátky do pekla, kam patříš, čerte, 1120
můžeš tam oslavit své lfbánky!
- BROUSEK Klopýt! Kles! Padl! To je hrůza!
OHNIVEC *vyráží vpřed*
Kupředu, přátelé!
- POZORA Pryč!
OHNIVEC Hurtem na ně!

- Žeňte je, pakáž jednu, zčerstva odtud!
*Purkraběcí houslec se rychle rozprchne
kromě Jiřího, který ošetřuje Freiburka.*
- HRABĚ
z HVĚZDY *k purkrabímu*
Všemocní bozi, vidím dobře? Freiburk!
KUNHUTA *tlumeně*
Nevděčnk jeden! Je to čertův lišák!
- HRABĚ
z HVĚZDY Pročpak ses o tu pannu tolik bral,
co jsi s ní, nešťastníku, zamýšlel?
Jiří Nemůže mluvit. Krev mu crčí do úst.
KUNHUTA Jen ať se udusí!
- HRABĚ
z HVĚZDY Jsem jako ve snách! 1130
Tak chrabrý bojovník a dobrý člověk!
— Pojďte sem všichni, pomozte mu!
OHNIVEC Honem!
- Odneste ho a ustelte mu v chýši!
KUNHUTA A což mu rovnou ustlat rýčem v hrobě!
- HRABĚ
z HVĚZDY Jen klid! V tak povážlivém stavu, dámo,
vám neuškodí ani nepohřbený.
KUNHUTA Prosím vás, vodu!
- HRABĚ
z HVĚZDY Je vám nevolno?
KUNHUTA Ne — jenom — Pomoc! — Není kam si
sednout!
- Proboha!
Zavravorá.
- HRABĚ
z HVĚZDY Dobré nebe, Božino,
pomoz mi!
- BOŽINA Posviťte!
KUNHUTA Ne!
HRABĚ
z HVĚZDY *který ji zatím dovedl k sedátku*

KUNHUTA Už to přešlo?
HRABĚ Mlha se ztrácí! Vidím zase světlo! — 1140

z HVĚZDY Váš záchvat byl tak nenadálý! Proč?
KUNHUTA Můj zachránče a osvoboditeli,
jak popsat onu nelidskost a hrůzu
zločinu, který měl být na mně spáchán?
Uvážím-li, co všechno, nebýt vás,
mě mohlo čekat, krev mi v oudech tuhne
a vlasy se mi ježí samou hrůzou!

HRABĚ
z HVĚZDY Povězte mi, kdo jste a co se stalo.
KUNHUTA Povím! Jak ráda se vám se vším svěřím! 1150

Svou chrabrou pravici jste neochránil
osobu nevážnou, jsem totiž, pane,
Kunhuta, baronesa z Klániště,
zachránil jste mi drahocenný život,
a za to se vám brzo na svém hradě
odvděčím já i všichni moji blízcí!

HRABĚ
z HVĚZDY Kunhuta z Klániště? To není možné! [•]
Vy —

KUNHUTA Ano! Čemu se tak divíte?

HRABĚ
z HVĚZDY *vstane*
Nerad vás, na mou věru, zarmucuji,
přišla jste ovšem z deště pod okap!
Před vámi totiž stojí hrabě z Hvězdy!

✓ KUNHUTA Můj zachránče, vy že se jmenujete — ?

HRABĚ
z HVĚZDY Mé jméno je, jak pravím, hrabě z Hvězdy,
lituji, lepším sloužit nemohu.

KUNHUTA *povstane*
Boží, jak přísně zkoušíte mé srdce!

BOŽINA *po straně*
Z Klániště? Slyším dobře?

OHNIVEC *s údivem*

Je to ona!

Odmilka

KUNHUTA Tak budiž. Proto ovšem neuhasne
nový cit, který ve mně právě vzplanul!
Od nynějška chci na mysli i v srdci
mít jen svůj život, čest i zachránce 1170
před vlkem, který se tu válí v prachu.
Pojď blíž, můj milý plavovlasý chlapče,
můj osvoboditeli, tu máš prsten,
více ti na místě dát nemohu,
nicméně brzy, mladý hrdino,
odměním přiměřeněji tvou chrabrost.
Zabránil jsi mé velké potupě
a zasloužil ses o mou blaženost.
Obrátí se k hraběti.

A vy, můj pane, od nynějška máte
všechno, co je mé, v moci. Patřím vám! 1180
Vyneste soud a podrobím se mu!
Musím vás následovat na váš hrad?

HRABĚ
z HVĚZDY *poněkud na rozpacích*

Milostslečno, hrad není daleko,
můžete přenocovat u mé matky,
chcete-li, tedy rychle do sedla!
Přiveďte koně!

KUNHUTA
HRABĚ
z HVĚZDY *po odmlce*

Račte odpustit,
že naše vztahy nejsou —

✓ KUNHUTA *Prosím vás,*
nemluvte o tom, zahanbujete mě,
hraběcí žalář strpím bez lítosti!

HRABĚ
z HVĚZDY *Žalář? Ne, slečno, ubezpečuji vás —*

KUNHUTA *přeruší ho*
Nést břímě vaší velkodušnosti
je těžké: podáte mi ruku? 1190

HRABĚ
z HVĚZDY

Světlo!

Odcházejí.

DĚJIŠTĚ: KOMNATA NA HRADU HVĚZDĚ

DEVÁTÝ VÝSTUP

*Vstoupí Kunhuta, napůl oblečena do romantického úboru, a usedne u stolku s lícídy.
Za ní vejdou Rozálie a Brigita.*

ROZÁLIE *k Brigitě*

Posaď se třeba tady, matičko. Víš, ohlásil se u nás hrabě z Hvězdy, a než dokončím své paní účes, slyšela by ráda od tebe kus rozprávky.

BRIGITA Vy jste tedy slečna z Klániště? Jste slečna Kunhuta?

KUNHUTA Ano, matičko.

BRIGITA Že prý jste dcera císařova!

1200

KUNHUTA Já a dcera císařova? Ne! Ne! Kdo ti tohle napovídal? Nynější náš císař není se mnou spřízněný, jsem ovšem praprapravnučkou jednoho z těch císařů, co panovali na německém trůně v uplynulých stoletích.

BRIGITA Panebože, je-li možná? Praprapravnučkou — ?

KUNHUTA Ano.

ROZÁLIE Vidíš, co jsem říkala!

BRIGITA Na mou věru, teď už mohu klidně umřít! Opravdu, sen pana hraběte se vyplnil!

1210

KUNHUTA Jaký sen?

ROZÁLIE Jenom dobře poslouvejte příběh, nad nějž není v širém světě podivnějšího! — — — Tak hovoř, ale pěkně zkrátka, matičko, a rovnou k věci, říkám, času není nazbyt.

BRIGITA Jsou to už dvě léta, tehdá koncem roku pro-

padl pan hrabě zvláštní trudnomyslností. Její příčiny se nikdo nedopátral. Začal blouznit, ležel celý malátný a tvář měl jeden plamen, lékaři už vyzkoušeli všechno umění, až vposled usoudili, že mu není pomoci. Co dříve uzamykal do srdce, to v poblouznění 1220 horečky měl nyní na jazyku, pravil, že se přeochoťně zřekne života, že neví o děvčeti, které by ho mohlo milovat, a přitom život bez lásky je smrt. Prý svět je hrob a hrob je kolébkou a on se podle svého zdání teprv nyní narodí. — Tři noci matka proseděla u syna, tři noci vyprávěl, že se mu zjevil anděl a že na něj volal: Musíš věřit! Věřit! Věřit! 1230 Matka se ho táže, zdali onen pokyn shůry dodal jeho srdci síly, ale on jí na to řekne: „Síly? Ne!“ a s povzdechnutím dověti: „A přece, přece ano, ale teprv až ji spatřím!“ Hraběnka se tedy ptá: A spatříš ji? Pan hrabě praví: „Jistě!“ A kdy? vyzvídá zas matka. A kde? „V noci o Silvestra, přesně na počátku roku mě k ní dovede!“ A kdo, můj miláčku, a ke komu? „Kdo? Anděl,“ odpoví jí, „doprovodí mě k mé dívce!“ Pak se otočí a usne. [•]

KUNHUTA Hloupé klevety!

ROZÁLIE Jen poslouvejte dál! — Tak pokračuj!

BRIGITA Nato o Silvestra v noci, právě v okamžiku, kdy se mění letopočet, pozvedne se zpola z lůžka, jako by měl vidění, zrak upře do prostředka komnaty a ukazuje rukou: „Matko! Matko! Matko!“ Co se děje, ptá se hraběnka. „Tam, ano, tam!“ Kde? „Rychle!“ šeptne. — Co chceš? — „Pancéř, přílbici a meč!“ — Kam se chceš vydat, ptá se matka. „Za ní,“ praví, „za ní! Ano, ano, ano!“ Potom klesne do podušek: „Mamin-

1250

ko, buď sbohem, sbohem buď!“ a v okamžení leží, ruce nohy natažené, jako mrtvý.

KUNHUTA Mrtvý?

ROZÁLIE Ano, mrtvý.

KUNHUTA Ona myslí mrtvému jen podobný?

ROZÁLIE Povídala mrtvý, ale nepřerušujte ji. — Co dál?

BRIGITA Přitiskly jsme tváře k jeho hrudi, ale vládlo v ní jen ticho jako v prázdné komoře. I pířko jsme mu přidržely na rtech, zkoušely jsme, jestli ještě dýchá. Lékař minil, že už ducha vypustil, byl celý vylekaný, přímo do ucha ho jménem volal, vůněmi ho dráždil, budil, křísil, bodal třískou, píchal jehlou, vytrhl mu vlas, až vyšla kapka krve, ale všechno marné, nehnul ani prstem, ležel jako mrtvý.

KUNHUTA A potom?

BRIGITA Potom, když tak dlouho, dlouho ležel, probudil se, obrátil se utrápenou tváří ke stěně a povídal: „Proč přinášeš světla? Zmizela mi! Zase je pryč! Ano!“ jako by ho právě záře světla o ni připravila. — Hraběnka se k němu skloní, k nadržům si ho přivine a zašeptá: „Můj Bedřichu, kde jsi to byl?“ „Kde? U ní,“ odpovídá přelaskavě, „u ní, u té, která mě má ráda, u nevěsty nebem ustanovené! Jdi, matko, jdi a ve všech kostelech dej za mě na modlení, neboť teď si opět přeji žít!“

KUNHUTA A jeho stav se doopravdy zlepšil?

ROZÁLIE Kupodivu ano.

BRIGITA Zlepšil se, má slečno, doopravdy zlepšil, od onoho okamžiku pookřával, jako mocí nebeského balšámu zas nabyl síly, a než nový měsíc nadešel, byl zdrav.

KUNHUTA A vyprávěl? Co vám pak vyprávěl?

BRIGITA Toť se ví, že vyprávěl! A jeho vyprávění

konce nebralo! Jak ho vzal anděl za ruku a vedl nocí, jak mu zlehka pootevřel komůrku, kde děvče spalo, jak svou září rozplamenil celou světničku, jak vešli, jak tam spočívala ve své dívčí líbeznosti, na sobě jen košilku, jak otvírala při pohledu na ně oči dokořán, jak celá udivená zavolala příškrceným hlasem: „Slyšíš, Marijanko?“ bezpochyby na někoho, kdo spal ve vedlejší jizbě, jak se potom zvedla z postýlky, jak zčervenala radostí a poklekla, jak před ním hlavu schýlila a zašeptla: „Můj vzácný pane!“ jak mu anděl řekl, že je dcerou císařovou, jak mu pověděl i o znamínku na dívčině šjí, jak náš pán je spatřil, celé krásně červenavé, jak se zachvěl nevýslovnou blažeností, za bradu ji vzal a do tváře se jí chtěl podívat, jak při tom naneštěstí vešla služka Marijanka s loučí a jak s jejím příchodem se celý obraz rázem rozplynul.

KUNHUTA A ty máš za to, že tou dcerou císařovou jsem já?

BRIGITA A kdo jiný?

ROZÁLIE To bych řekla!

BRIGITA Když jste přijela a když se rozhlásilo, kdo jste, všichni hradští spráskli ruce nad hlavami, každý volal: To je ona!

ROZÁLIE Chybělo jen jedno, aby se i zvony rozhlaholily a také volaly své Ano! Ano! Ano!

KUNHUTA Děkuji ti, matičko, a tady přijmi na památku za své vyprávění náušničky. A teď můžeš jít. *Brigita odejde.*

DESÁTÝ VÝSTUP

Kunhuta a Rozálie.

- KUNHUTA *zhlíží se v zrcadle,
pak bezděky poodejde k oknu
a otevře je. Odmika.
Shromáždila jsi všechny písemnosti
pro pana hraběte, má Rozálie?
Osvědčení i dopisy a spisy?*
- ROZÁLIE *zůstává stát u stolu
Tady jsou. Všechny v jedné obálce.*
- KUNHUTA *zamyšleně
Podej mi — — —
Sejme vějíčku, zavěšenou venku na okně.*
- ROZÁLIE *Co, má slečno?*
- KUNHUTA *Vidíš, děvče,
jako by se jí dotklo křídlo, že?*
- ROZÁLIE *přistoupí k ní
Co si to prohlížíte?*
- KUNHUTA *Vějíčku!
Někdo ji nalfčil sem, pod okno.
— Vida, už o ni ptáček zavadil!* 1330
- ROZÁLIE *Opravdu. Kdopak? Zdá se mi, že čížek!*
- KUNHUTA *Hádám spíš na samečka pěnkavy.
Od rána už ho lákám, jenže marně.*
- ROZÁLIE *Nechal tu pírkó, podívejte se.*
- KUNHUTA *zamyšlena
Podej mi — —*
- ROZÁLIE *A co, slečno? Listiny?*
- KUNHUTA *zasměje se a zlehka ji uhodí
Ne, podej mi, ty šelmo, hrstku prosa!
Rozálie se zasměje a přinese prosa.*

JEDENÁCTÝ VÝSTUP

Vejde sloužící. Předešlí.

- SLOUŽÍCÍ *Přichází hrabě z Hvězdy se svou matkou!*
- KUNHUTA *okamžitě odhodí všechno z ruky
Ty věci rychle schovej!*
- ROZÁLIE *Ano, hned!
Zavře toaletní stolek a odejde.*
- KUNHUTA *Budou mi samozřejmě vítáni!* 1340

DVANÁCTÝ VÝSTUP

*Vstoupí hraběnka Helena a hrabě z Hvězdy.
Slečna Kunhuta.*

- KUNHUTA *vykročí jim vstříc
Převzácná matko mého zachránce,
čemu mám vděčit, jaké okolnosti
za štěstí, že smím vidět vaši tvář,
a navíc políbit i vaši ruku?*
- HRABĚNKA *Opravdu, zahanbujete mě, slečno,
přišla jsem políbit vás na čelo
a optat se, jak se vám u nás daří!*
- KUNHUTA *Výborně. Nechybí mi zhola nic.
Nezasloužím si takovouto přízeň,
přízeň a péči téměř mateřskou,
a jestliže můj poklid něco ruší,
pak povýtce jen jistý pocit studu.
Nicméně stačil okamžik, a svár,
panující v mém nitru, rázem zmizel.
Obrátí se na hraběte.
Můj hrabě, jak se vede vaší ruce?* 1350
- HRABĚ
Z HVĚZDY *Míníte levé ruce? Vaše starost
mě, slečno, zraňuje víc než má rána.
Pomáhal jsem vám trochu neobratně*

HRABĚNKA s koně a zavadil jsem o sedlo.
 KUNHUTA Zranil ses? Ale? O tom ani nevím.
 Skutečně? Ještě po příjezdu na hrad
 vám ruka silně krvácela, ne?

HRABĚ
 z HVĚZDY Má ruka? Dávno na to zapomněla.
 Pokud bych zaplatil i Freiburkovi
 v souboji o vás kapkou vlastní krve,
 zdála by se mi cena příliš nízká!
 KUNHUTA To je věc názoru, já smýšlím jinak!
Obrátí se k jeho matce.

Má vzácná paní, neposadíte se?
*Jedno křesílko přinese sama,
 ostatní hrabě. Všichni se posadí.*

HRABĚNKA Přemýšlela jste o své budoucnosti?
 Uvážila jste, slečno, postavení,
 do kterého vás osud zavedl?
 Smířilo se už se všim vaše srdce?

KUNHUTA s dojetím
 Drahá a vzácná paní hraběnko,
 chci zbytek dnů, mně vyměřených, strávit
 v kruhu svých blízkých doma, na Kláništi,
 a nadosmrti vděčně vzpomínat
 na všechno, co jste pro mě udělali.
 Budu mít v nehynoucí úctě vás
 i vaše vzácné pohostinství dotud,
 dokud mi bude dovoleno dýchat.
Pláče.

HRABĚNKA A kdy se zamýšlíte vydat ke svým?

KUNHUTA Ráda bych — čekají už na mě tety
 — myslím snad zítra — ale nejpozději —
 v příštích dnech se dám dopravit k nám
 na hrad.

HRABĚNKA A stojí něco vašim přáním v cestě?

KUNHUTA Nic, vzácná paní, dovolíte-li mi
 něco si otevřeně objasnit.
Políbí jí ruku, ponstane a přinese své listiny.

1360

1370

1380

Přijměte je, můj hrabě, ode mě!

HRABĚ
 z HVĚZDY *vstane*
 Smím, slečno, vědět, co mi nabízáte?
 KUNHUTA Písemnosti stran sporu o Štaufen,
 listiny zakládající můj nárok
 na uvedené panství, pane hrabě.

1390

HRABĚ
 z HVĚZDY Uvádíte mě do rozpaků, slečno!
 Máte-li dojem, že se těmi spisy
 prokáží vaše práva, ustoupím,
 i kdyby mě to stálo vlastní střechu!

KUNHUTA Ne, pane hrabě, vezměte si je,
 dnes už vím, že jsou v aktech dvojznačnosti
 a právo zpětné koupě promlčené.
 Ale i kdyby byl můj nárok jasný,
 neuplatnila bych ho proti vám.

1400

HRABĚ
 z HVĚZDY Ne, opravdu ne, slečno, nesouhlasím!
 Rád přijmu vaši ruku ke smíru,
 když mi ji nabídnete, ale jinak,
 třeba jste o Štaufenu na pochybách,
 váš spis by měly spíše dostat na stůl
 císař a říšská soudní komora!
 Ať zákon určí, kdo z nás dvou se mylí!

KUNHUTA *k hraběnce*
 Ani vy mě, má vzácná hraběnko,
 nezbavíte těch zlořečených aktů?
 Protiví se všem novým citům ve mně,
 pálí mě v prstech, nebudou mít pro mě
 na tomto božím světě nikdy cenu,
 i kdybych žila devadesát let!

1410

HRABĚNKA *rovněž vstane*
 Nezacházíte příliš daleko,
 má drahá slečno, ve své vděčnosti?
 Pod vlivem prchavého hnutí myslí
 rozhodujete o rodinném jmění!

Přijměte prosím návrh mého syna,
ať spisy přezkoumají ve Wetzlaru,
budeme si vás, slečno, stále vážit,
ať padne rozhodnutí jakékoliv.

KUNHUTA

vzrušeně

Štaufen je rozhodně má záležitost,
žádného strýce se ptát nemusím
a synáčkovi odkáží své srdce!
Nač obtěžovat pány ve Wetzlaru?
Já umím rozhodovat rychleji!

Roztrhá papíry a hodí je na zem.

HRABĚNKA

Mé malé, milé, nerozvážené dítě!
Když se už stalo, co se právě stalo,
pojdte sem, ke mně, ať vás políbím!
Obejme ji.

KUNHUTA

Mou duši rozplamenil nový oheň,
napříště už mu nesmí stát nic v cestě,
chci, aby padly všechny zábrany
mezi mým vzácným zachráncem a mnou,
až dosmrťi chci dýchat pouze proto,
abych jej mohla ctít a milovat!

HRABĚNKA

s pohnutím

Dobře, má dcero, ano, to je pěkné,
ale jste rozrušena!

HRABĚ
z HVĚZDY

Nepřál bych si,
abyste v budoucnosti litovala!

Odmilka

KUNHUTA

Kdy mohu odcestovat na Klániště?

HRABĚNKA

Kdy chcete, slečno! Syn vás doprovodí.

KUNHUTA

Tak dobrá — zítra.

HRABĚNKA

Jak si přejete,
třebaže bych vás ráda pozdržela. —

Ale dnes u stolu vás čekat smíme?

KUNHUTA

Děk! Pokud najdu v srdci sílu, přijdu!
Odejde.

1420

[*]

1430

1440

TRINÁCTÝ VÝSTUP

*Hraběnka Helena, hrabě z Hvězdy.*HRABĚ
z HVĚZDY

Povídám, jako že jsem řádný muž,
s tou bych se oženil!

HRABĚNKA

I jdi!

HRABĚ
z HVĚZDY

Že ne?

Sama chceš, abych se už rozhodl,
a proč ne pro ni? Proč ne, pověz!

HRABĚNKA

Proč?

Netvrdím, že by se mi nelíbila.

1450

HRABĚ
z HVĚZDY

Však taky nemusí být svatba dneska! —
Je z rodu byvlích saských císařů.

HRABĚNKA

Vzpomeň si na sen silvestrovské noci,
nesvědčí pro ni?

HRABĚ
z HVĚZDY
HRABĚNKA

Nezapírám, ano!

Přesto si všechno ještě promysli.
Odejdou.

TŘETÍ DĚJSTVÍ

DĚJIŠTĚ:

ZALESNĚNÉ HORSKÉ SVAHY.
POUSTEVNA

PRVNÍ VÝSTUP

*Bohuš a Božetěh Studánkové pomáhají
Katynce sestoupit se skály.*

BOŽETĚH

Má milá Katynko, dej pozor na rozsochu
v cestě! Tady na kameni roste trsek mechu,
sem si stoupni! Raději bych s tebou mluvil
o růžích, však víš! Jen o nich vědět!

1460

BOHUŠ Ty jsi asi, Kateřino, o své dnešní pouti neřekla nic bohu. — Jinak by tě myslím čekali už na rozcestí u mariánského obrázku dva andělé, dva mládci urostlého vzhledu se sněhobílými křídly na zádech, a řekli by: buď sbohem, Bohuši, buď sbohem, Božetěhu, můžete se vrátit, odkud jste k nám přišli, cestu k Pánu ukážeme Katynce už sami. — Ale nikoho jsme nepotkali. Musíme tě tedy do kláštera odvést my.

1470

BOŽETĚH Duby rozptýlené po úbočích jsou tak tiché, že je slyšet leda datlův tlukot. Dojista už dávno vědí, že je poblíž Katynka, a naslouchají myšlenkám, jež se jí honí hlavou. Kdybych se i já směl v širém kraji rozplynout a dozvědět se, na co myslí! Ani zvuky harfy nejsou srdci milejší než její city. Dovedla by třeba celé izraelské plémě od královských písní Davidových odlákat a jejich ústa novým žalmům učít! —

[*]

Moje milá Katynko!

KATYNKA Můj milý otče!

1480

BOŽETĚH Alespoň mi řekni slůvko!

KATYNKA Už jsme u cíle.

BOŽETĚH Ano, jsme. V té přívětivé stavbě s věžemi, tak mile skryté v skalním klínu, mají svoje kobky augustiniánští mnichové, tam žijí v tichu klauzury, a tady vidíš svaté místo zasvěcené jejich modlitbám.

KATYNKA Jsem unavena.

BOŽETĚH Posadme se tedy, pojď a podepři tě, nepodáš mi ruku? Nedaleko mříže vidím odpočívadlo, je na něm husto travičky, co živ jsem nespát-
fil tak pěkné místo, podívej se!
Usednou.

1490

BOHUŠ Jak se cítíš?

KATYNKA Velmi dobře.

BOŽETĚH Připadáš mi pobledlá a čelo se ti leskne potem.

Odmilka

BOHUŠ Před časem jsi dokázala ujit lesem polem bez umdlení mnoho mil a ke spočinutí ti stačil kámen, z ramene jsi sňala raneček a posloužil ti za podušku, hned jsi pookřála, ale dneska
1500
vypadáš tak sklesle, že by tě i všechny ložumenty naší paní císařovny sotva postavily na nohy.

BOŽETĚH Chceš něco pro osvěžení?

BOHUŠ Přinesu ti doušek vody z pramene.

BOŽETĚH Anebo se poohlédnu po nějakém lesním ovoci.

BOHUŠ Pověz, milá Katynko!

KATYNKA Děkuji ti, otče.

BOŽETĚH Ty jen stále děkuješ.

1510

BOHUŠ A přitom všechno odmítáš.

BOŽETĚH Toužíš jenom po jediném, abych všemu udělal co možná nejrychleji konec, abych zašel za převorem Agathonem, který je mým dávným přítelem, a řekl mu, že přišel starý Božetěh, a proč: on totiž míní pohřbít navěky své jediné, své znejmilejší dítě.

KATYNKA Můj milý tatínku!

BOŽETĚH Dobrá, ať je tedy po tvém, ale dříve než se rozhodneš k tak významnému kroku, kroku neodvolatelnému, rád bych ti ještě slůvko
1520
řekl, rád bych pověděl, co napadlo jak Bohuše, tak mne už cestou sem a co by podle náhledu nás obou bylo třeba uskutečnit ještě před rozmluvou s převorem — chceš vědět, co?

KATYNKA Ano, jen mluv.

BOŽETĚH Poslouchej mě tedy pozorně a zkoumej bedlivě své srdce! — Ubíráš se do kláštera uršulinek, do samoty skryté mezi horami a sosno-

vými hvězdy. Na krásný svět, na jeviště našich životů chceš zapomenout, tebe láká leda pohled na tvář boží, nahradí ti ve tvém zbožném odloučení všechno: otce, svazek manželský a dítě, ba i políbení lbečného vnuka. 1530

KATYNKA Ano, milý tatínku.

BOŽETĚH *po kratší odmlce*

A co by se stalo, kdybys předtím na pár týdnů, dokud počasí je ještě pěkné, zašla znovu k oné hradní zdi a celou věc si znovu promyslela?

KATYNKA Kam?

BOŽETĚH Myslím, jestli by ses chtěla vydat na hrad Hvězdu, víš, tam do šerfků pod skalou, kde hnízdí čížek a kde zámek zaplavený sluncem hledí s výše do širého kraje? 1540

KATYNKA Ne, můj milý tatínku!

BOŽETĚH Proč ne?

KATYNKA Hrabě mi to zakázal. On je mým pánem.

BOŽETĚH Zakázal? Tak dobrá, nesmíš jeho zákaz překročit. A co když zajdu za ním s prosbou o svolení?

KATYNKA Cože? Co jsi říkal? 1550

BOŽETĚH Optám se ho, zdali by ti nedovolil pobýt v koutku pro tebe tak přijemném, a já bych tě pak z přátelského srdce opatřil vším potřebným.

KATYNKA Ne, můj milý tatínku!

BOŽETĚH Proč ne?

KATYNKA *sklíčeně*

Raději nic takového nepodnikej, beztak by pan hrabě nedal svolení, a kdyby nakrásně i souhlas dal, já bych ho přesto nedbala. 1560

BOŽETĚH Katynko, má milá Katynko, a já se přesto za ním vydám, pokleknu, tak jako nyní klekám před tebou, a řeknu: vzácný pane, dovolte

mé dceři Kateřince bývat u vás v podzámčí, mít nad hlavou jen širou oblohu a dopřejte jí potěšení sledovat vás, ovšem zdálky, ano, na nejdlejší dostfel štipu, kdykoli si vyrazíte z brány. Vykažte jí prosím na noc místo na slámě, co podestýláte svým pyšným ořům. 1570

KATYNKA *rovněž před ním klekne*

Bože na nebesích, ty mě zahubíš! Tvá slova se mi křížem krážem zarývají do hrudi, jsou jako ostří nože! Ne, už nechci do kláštera, chci se vrátit do Heilbronnu, zapomenout na hraběte, vdát se, za koho si přeješ, třeba by mi za svatební lože posloužila temná země, v hrobě osm sáhů hlubokém!

BOŽETĚH *který mezitím povstal a pozvedá i ji*
Ty se na mě zlobíš, Katynko?

KATYNKA Ne, ne, jak tě mohlo něco takového napadnout? 1580

BOŽETĚH Odvedu tě do kláštera.

KATYNKA To nikdy, pravím, nikdy! Ani do kláštera, ani na hrad Hvězdu! — Opatř mi u převora nocleh, abych měla kde svou hlavu složit, a pak za rozbřesku, bude-li nám přáno, vyrazíme zpátky.

Pláče.

BOHUŠ Copak jsi jí, starče, udělal?

BOŽETĚH Ach, já jsem jí asi ublížil!

BOHUŠ *zvoní*

Převor Agathon je doma?

DVEŘNÍK *otvírá*

Pochválen buď Ježíš Kristus! 1590

BOŽETĚH Až navěky.

BOHUŠ Snad se vzpamatuje.

BOŽETĚH Pojď, mé dítě!
Všichni odejdou.

DĚJSTĚ: HOSPODA

DRUHÝ VÝSTUP

*Rýnský hrabě z Kamene
a Bedřich z Pánovic vstoupí,
za nimi hospodský Jakub Smola
a zbrojný doprovod.*

RÝNSKÝ

HRABĚ *ke zbrojnošům*

Ať odsedlají koně! Rozestavte strážu tři sta kroků kolem krčmy. Dovnitř vpustte každého, ven ani myš! Až nakrmíte, poschovávejte se po maštálích. Vycházejte pokud možno málo. Po příjezdu Eginharta se zprávami z Klániště vám vydám další rozkazy. *Zbrojnoši odejdou.*

Kdo všechno v místě bydlí?

1600

JAKUB

SMOLA

Račte prominout, jen já a moje žena, vzácný pane!

RÝNSKÝ

HRABĚ

A kdo bydlí tady?

JAKUB

SMOLA

Dobytek!

RÝNSKÝ

HRABĚ

Cože?

JAKUB

SMOLA

Račte prominout, jen dobytek! — Mám prasnici. Co vidíte, je její chlveček, sbitý z latí. Právě vrhla podsvinčata.

RÝNSKÝ

HRABĚ

Dobrá. A kdo bydlí tady?

JAKUB

SMOLA

Kde?

RÝNSKÝ

HRABĚ

Za třetími dveřmi?

1610

JAKUB

SMOLA

S prominutím nikdo.

RÝNSKÝ

HRABĚ

Nikdo?

JAKUB

SMOLA

Nikdo, vzácný pane! Určitě a doopravdy nikdo. Nebo lépe pověděno kdekdo. Dveře totiž vedou do polí.

RÝNSKÝ

HRABĚ

Dobrá. — Jak se jmenuješ?

JAKUB

SMOLA

Jakub Smola.

RÝNSKÝ

HRABĚ

Jakube Smolo, můžeš tedy zmizet! *Hospodský odejde.*

RÝNSKÝ

HRABĚ

A co teď? Zalezu do skryše, po dobrém způsobu pavouků, změním se v nevinnou hromádku prachu, a jakmile panenka, řečená Kunhuta, uvázne v síti, já skočím a kusadla pomsty jí zaryji hluboko do zrádné hrudi. Tak! Zabít ji, zabít ji, zabít a kostru té frejčky, pomník všech frejů, pak uložit na hradě Kameni mezi dva trámy!

1620

BEDŘICH

Uklidni se, Albrechte, tvé podezření není ještě potvrzeno, vypravil jsi sice Eginharta na Klániště, ale doposud se nevrátil.

RÝNSKÝ

HRABĚ

Pravda, nevrátil se, ale ona sama, taškárka, mi ve psaníčku naznačuje, samozřejmě po úvodních pozdravech a poručeních, že jí nemusím už příště věnovat svou péči, neboť hrabě z Hvězdy postupuje slečně panství Štaufen cestou přátelského narovnání. Při mé nesmrtelné duši, jestliže je v jejím počtenání špetka poctivého úmyslu, pak zbrojné houfce, které jsem dal svolat kvůli ní, zas

1630

rozpustím a všechno klidně spolknu. Ale pokavad se vrátí Eginhart a potvrdí, že zvěsti o zasnubách nejsou vybájené, potom je s mou zdvořilostí konec, potom sklapne jako zavírák, pak pro náklady na svolání hotovosti kvůli ní si dojdu sám, i kdybych ji měl hlavou dolů obrátit a celou částku po halffích vytřepávat slečně z kapes.

TŘETÍ VÝSTUP

Vstoupí Eginhart ze Stráže. Předěštl.

RÝNSKÝ

HRABĚ

Vítej, příteli, a přijmi moje bratrské a věrné pozdravy! — Jak se mají věci na Kláništi?

EGINHART

Jak, přátelé? — Tak, jak se povídalo, pověsti nám v ničem nelhaly! Oba rozvinuli plachty něžných citů a teď plují oceánem lásky s nadějí, že nejpozději do novoluní už budou kotvit v zátočině manželského přístavu.

RÝNSKÝ

HRABĚ

Ať jim praští do stožáru hrom, než ty své kotvy spustíš!

BEDŘICH

EGINHART

Jsou už zasnoubeni?

Zásnuby se sice ještě nekonaly, ale kdyby oči mohly mluvit, tváře psát a stisky rukou pečtit, pak byla dávno ruka v rukávě!

RÝNSKÝ

HRABĚ

Co víš o Štaufenu? Postoupil jí svoje panství? Vypravuj!

BEDŘICH

EGINHART

Dostala už dáreček? A kdy?

Předvětrem, v den jejích narozenin, uspořádali jí strýčnkové na Kláništi velkou slavnost. A když zrána slunce červenavě ozářilo její lůžko, listina jí spočívala na příkrývce, rozumějte, byla přiložena ke psaníčku zami-

lovaného hraběte a opatřena doložkou, že Kunhuta se může ujmout zmíněného zboží jako svatebního daru, to jest jakmile se rozhodne mu dát svou ruku.

RÝNSKÝ

HRABĚ

A ona řekla ano. Samozřejmě! Udělala před zrcadlem pukrle a řekla ano.

EGINHART

RÝNSKÝ

HRABĚ

Stran darovací listiny? Toť se ví!

EGINHART

BEDŘICH

EGINHART

A stran stanovené ceny, stran své ruky?

Ani pomyšlení, že by řekla ne!

Opravdu ne?

Nedej pámbu! Copak ona některému ze svých nápadníků řekla někdy ne?

RÝNSKÝ

HRABĚ

Ovšem v jisté chvíli, jak se říká, skutek utek?

EGINHART

RÝNSKÝ

HRABĚ

Na to jste se mě už neptal.

EGINHART

A jak na psaníčko odpověděla?

Že prý je tak dojata, až se jí z očí řinou slzy dvěma pramenky, dív se v nich písmo na papíře neutopí. Marně volá ku pomoci slova, aby vyjádřila její pravé city, všechna prý jí připadají jako žebráci. — Až dosmrť i bez podobných obětí smí hrabě plným právem očekávat její vděčnost, už je beztak jako diamantem do jejího srdce vryta. — Zkrátka, dopis hýřil obojakostmi a pitvornostkami a měnil barvu, jako by byl z taftu. Neznamenal ani ano, ani ne.

RÝNSKÝ

HRABĚ

Přátelé, jak pravím, tímto kouskem vykopala svému čarování hrob! Já se dal přelhat, ano, ale příště nikoho už přelhat nesmí! Řadu těch, co obalamutila, uzavírám! Kde jsou oba moji jízdni poslové?

BEDŘICH *křikne do dveří*
Hej!

ČTVRTÝ VÝSTUP

Vstoupí dva poslové. Předešli.

RÝNSKÝ
HRABĚ

vyjme dva dopisy z kabátce

Převezměte obě psaní — jedno dávám tobě, druhé tobě. — S prvním koukej trapem cválat za převorem augustiniánů Agathonem! Rozuměl jsi? Že si večer přesně v sedm přijdu do kláštera pro rozhřešení! A s druhým ponavštívíš Petra Kůlu, kastelána na Kláništi. Jak se ozve z velké věže půlnoc, priharcuji s houfci před bránu a vtrhnu dovnitř. Do hradu se nevydávej před setměním a dej pozor! Ani živáček tě nesmí spatřit, slyšíš dobře! — Ty se ovšem bílého dne neboj, nemáš proč! — Je všechno jasné?

1700

POSLOVÉ

Ano!

1710

RÝNSKÝ

HRABĚ

vezme jim opět dopisy z rukou

Dopisy jsme doufám nezaměnili?

[*]

BEDŘICH

Ne! Ne!

RÝNSKÝ

HRABĚ

Ne? — — Hrom a peklo!

EGINHART

Copak?

RÝNSKÝ

HRABĚ

Kdo je pečetil?

BEDŘICH

Tvoje psaní?

RÝNSKÝ

HRABĚ

Ano!

1720

BEDŘICH

Zatraceně! Pečetil jsi obě sám!

RÝNSKÝ

HRABĚ

vrátí dopisy poslům

Ale ovšem, správně! Tumáte a běžte, budu

na vás čekat u potoka poblíž mlýna. —
Pojdme, přátelé!
Všichni odejdou.

DĚJÍŠTĚ: KLÁNIŠTĚ. HRADNÍ JIZBA

PÁTÝ VÝSTUP

Hrabě z Hvězdy sedí u stolu, osvětleného dvěma svíčkami. Je zamyšlen. V ruce má loutnu, občas se probírá ve strunách. V pozadí Božina se zabývá hraběcím oděním a zbraněmi.

HLAS *zvenčí*

Otevřete mi! Otevřete!

BOŽINA

Kdo je?

HLAS

Já, Božino! Já, milý Božino!

BOŽINA

Kdo?

HLAS

Já!

BOŽINA

Ty?

HLAS

Já!

BOŽINA

Kdo?

HLAS

Já!

HRABĚ

z HVĚZDY

odložit loutnu

Ten hlásek znám!

BOŽINA

I mně je, na mou duši, povědomý!

HLAS

Otevřete mi, milostpane hrabě!

HRABĚ

z HVĚZDY

Proboha, vždyť —

At visím, není-li to —

BOŽINA

Katynka, ano, malá Katynka,
Katynka z Heilbronn, kdo jiný!

1730

HRABĚ

z HVĚZDY

ustane

Cože?

K čertu!

BOŽINA *pusť všechno z rukou*
Ty? Skutečně ty? Děvče zlaté!
Otevře dveře.

HRABĚ
z HVĚZDY Ne, co svět světem stojí —
KATYNKA *vstoupí*

Jsem to já!
BOŽINA Podívejte se, doopravdy ona!

ŠESTÝ VÝSTUP

Katynka s dopisem v ruce. Předešlá.

HRABĚ
z HVĚZDY Vyhoď ji! Nechci o ní ani slyšet!
BOŽINA Co říkáte?

KATYNKA Je tu pan hrabě z Hvězdy?

HRABĚ
z HVĚZDY Vyhoď ji! Nechci o ní ani slyšet!

BOŽINA *vezme ji za ruku*
Přece jí dovolte — !

KATYNKA *podává mu dopis*
Mám pro vás dopis!

HRABĚ
z HVĚZDY *konečně se k ní obrátí*
Cože? — A co tu vlastně pohledáváš?

KATYNKA *ulekne se*
Bůh mě ochraň, já nic! — Jenom nesu dopis. 1740

HRABĚ
z HVĚZDY Co je mi po něm! — Dopis! Jaký dopis?
Odkud je? Co s ním já mám společného?

KATYNKA Ten dopis je —

HRABĚ
z HVĚZDY Nic o něm nechci slyšet!
Jdi pryč a odevzdej ho v předpokojí!

KATYNKA Vyslechněte mě, vzácný pane, prosím!

HRABĚ
z HVĚZDY *oztekne*

Nestoudná poběhlice! Děvko! Couro!
Nechci nic slyšet! Ihned odejdi!
Jdi pryč, kam patříš, zpátky do
Heilbronnu!

KATYNKA Já půjdu, pane mého života,
jenom se račte ponížít a dopis,
pro vás tak významný, si převezměte! 1750

HRABĚ
z HVĚZDY Ale já nechci, nezajímá mě!
Jdi okamžitě pryč!

KATYNKA Můj vzácný pane!

HRABĚ
z HVĚZDY *obrátil se*

Kde mám bič? Vist někde na hřebu!
Podíváme se, smím-li ve svém domě
mít svatý pokoj od nějaké holky!
Sejme ze zdi bič.

BOŽINA Můj pane! Jasnosti! Co chcete provést?
Proč odmítáte převzít od ní psaní,
když ani není psáno její rukou?

HRABĚ
z HVĚZDY Mlč, starý osle!
KATYNKA *k Božinovi*

Raději buď zticha. 1760

HRABĚ
z HVĚZDY Já přece vím, kde jsem! Jsem na Kláništi,
a taky vím, proč její dopis nechci!
— Teď snad už půjdeš?

KATYNKA Ano, vzácný pane!

HRABĚ
z HVĚZDY Tak co?
BOŽINA *polohlasem ke Katynce, která se chvěje strachy*
Jen klid a žádný strach!

HRABĚ
z HVĚZDY Už zmiz! —

Odevzdej psaní strážní u vchodu
a vrať se pěkně zpátky do Heilbronnu!

KATYNKA Poslechnu tě! Už jdu! Jen mě nech dřív, než zvedneš bič, pár slůvek promluvit s Božinou, ano? —
Obrátí se k Božinovi.

Ty si dopis vezmeš?

BOŽINA Dej mi ho, dítě. Copak je v něm psáno? 1770

KATYNKA Je od hraběte z Kamene, už víš? a svědčí o tom, že chce ještě dnes sdejší hrad Klániště vzít útokem ke škodě krásné panny Kunhuty, nevěsty mého vznešeného pána.

BOŽINA Pán z Kamene? A útok na Klániště? Ne, nevěřím! — Kde jsi ten dopis vzala?

KATYNKA Kde? Dopis dostal převor Agathon ve chvíli, kdy jsme božím řízením s mým otcem pobývali v jeho cele. 1780

Převorovi byl obsah nejasný, užuž chtěl psaní vrátit poslovi, ale já mu je honem vytrhla a pospíchala kvapem na Klániště, vyrozumět vás, ano, zalarmovat, protože dneska o půlnoci chtějí svůj nebezpečný záměr uskutečnit.

BOŽINA Proč dostal psaní právě Agathon?

KATYNKA Co já vím? Na tom přece nezáleží. 1790
Dopis měl dojít zřejmě do rukou někoho tady, v místě, na hradě, nechápu jen, proč skončil u převora, ale stran přepadu je všechno pravda, na vlastní oči jsem se přesvědčila, že hrabě už se chystá na Klániště, cestou k vám jsem ho sama potkala.
Co ti to straší v hlavě? Bludy!

BOŽINA Bludy? —

KATYNKA Ne! Jako že mi říkáš Katynko, hrabě se utábořil poblíž hradu, kdo nevěří, ať skočí na koně, 1800

a uvidí, že kolem po lesích vartují jeho jízdní pacholci.

BOŽINA — Přečtete si, můj pane, zprávu sám, opravdu nevím, co si o ní myslet!

HRABĚ
z HVĚZDY odloží bič, vezme dopis a začne ho číst
„Až budou zvonit na Kláništi půlnoc, přicválám před bránu, nech otevřeno. Jakmile začne hořet, vtrhnu dovnitř.

Cíl vpádu je jen jeden: Kunhuta a její snoubenec, pan hrabě z Hvězdy. Proto dej, starče, vědět, kde je najdu!“ 1810
Pekelný úklad! — Kdo je podepsán?

BOŽINA

HRABĚ
z HVĚZDY Kdo? Podpis chybí, vidím jen tři křížky!
Odmilka

KATYNKA Kolik má zbrojnošů? Co myslíš, děvče?
Tak šedesát až sedmdesát, pane!

HRABĚ
z HVĚZDY Hraběte z Kamene jsi nepotkala?
KATYNKA Ne, jeho přímo ne.

HRABĚ
z HVĚZDY Kdo velí houfům?
KATYNKA Dva rytíři, mně neznámí, můj pane!

HRABĚ
z HVĚZDY Říkala jsi, že leží poblíž hradu.
KATYNKA Ano, můj pane.

HRABĚ
z HVĚZDY A jak daleko?
KATYNKA Tak ve vzdálenosti tří tisíc kroků, 1820
porůznu v lese.

HRABĚ
z HVĚZDY Vlevo při cestě?
KATYNKA Ne, vpravo, poblíž mostu přes potok, v borovém hvozdu.

Odmilka
BOŽINA Neslýchaná podlost!

- HRABĚ
z HVĚZDY *zastří psaní do kabátce*
Zavolej pány z Klániště! Běž! Honem!
— Kolik je hodin? Mluv!
- BOŽINA Půl dvanácté.
HRABĚ
- z HVĚZDY Nesmíme ztratit ani okamžik.
Nasadí si přilbu.
- BOŽINA Už běžím! — Pojď, má milá Katynko,
ať občerstvím tvé unavené srdce. —
Jak velkým díkem jsme ti zavázáni:
tak chvátat cestou necestou a tmou — 1830
- HRABĚ
z HVĚZDY Nechceš mi, panno, ještě něco říci?
KATYNKA Ne, ne, můj vzácný pane!
- HRABĚ
z HVĚZDY — Copak hledáš?
KATYNKA Obálku.
Hledá ji v živůtku.
Možná by tě zajímala.
Kde ji mám — ? Myslím, že ji — ?
Ohlíží se.
- HRABĚ
z HVĚZDY Obálku?
KATYNKA Tak! Tady je!
Podává obálku hraběti.
- HRABĚ
z HVĚZDY Dej mi ji.
Prohlíží si papír.
Celá hoříš! —
Zabal se, Kateřino, do šátku
a pij, až vychladneš, jsi uříčená! —
Šátek máš?
KATYNKA Nemám —
HRABĚ
z HVĚZDY *strhne si šerpu, rychle se obrátí a hodí ji na stůl*
Vezmi si mou šerpu.

- Obléká si rukavici.*
Kdy se chceš zase vrátit za otcem?
Samozřejmě tě —
Zarazí se.
- KATYNKA Prosim? Co jsi říkal? 1840
HRABĚ
- z HVĚZDY *povšimne si biče*
Kde se tu vzal ten bič?
- BOŽINA Vy sám jste, pane—!
HRABĚ
- z HVĚZDY *rozhorleně*
Co? Čekají snad na výprask máj psi?
Vyhodí bič z okna, až zazvoní střepy. Katynce:
Samozřejmě ti dám i vůz, i koně
na cestu do Heilbronn, milé dítě!
— Kdy se chceš vrátit?
- KATYNKA *zachvěje se*
Hned, můj vzácný pane!
- HRABĚ
z HVĚZDY *pohládí ji po tváři*
Hned? Ne, ne! Přespíš přece v hospodě!
Do očí mu vhrknou slzy.
— Co koukáš? Jdi a honem uklid střepy!
Zatímco Božina uklidí střepy,
hrabě vezme ze stolu šerpu
a podá ji Katynce.
Tu máš a vrať mi ji, až vychladneš!
- KATYNKA *chce mu políbit ruku*
Můj vzácný pane!
- HRABĚ
z HVĚZDY *odvrátí se*
Měj se dobře, děvče! [•]
Zvenčí se ozve hluk a zazní zvon.
- BOŽINA Můj bože!
KATYNKA Co je?
BOŽINA Asi poplach!
KATYNKA Poplach? 1850

HRABĚ
z HVĚZDY Pánové na Kláništi, do boje!
Bůh s námi! Rýnský hrabě už je tu!
Všichni odejdou.

[*]

DĚJSTĚ: PODHRADÍ, NOC, HRAD HOŘÍ,
ZVON VYZVÁNÍ NA POPLACH

SEDMÝ VÝSTUP

PONOCNÝ *vstoupí a zaduje do rohu*
Hoří hrad! Hoří hrad! Hoří hrad!
Probud se, Klániště, povstaňte, mužové,
vstávejte, ženy a robata z podhradí, setřeste
ze sebe obra, svůj spánek, a vzbudte se,
vzchopte se, vzmuzte se, hoří hrad, zrada se
do něho vplížila po špičkách branami, vraž-
da se šíkuje, s luky a šípy se vmísila mezi nás, 1860
zhoubá jí na cestu svítí a plameny pochodní
slehají po zdech i zákoutích! Hoří hrad!
Hoří hrad! Kéž bych měl železné plíce
a mocnější slovo než „hoří“! Hrad hoří!

OSMÝ VÝSTUP

*Hrabě z Hvězdy. Tři pánové z Klániště
se svými zbrojnoši. Ponocný.*

HRABĚ
z HVĚZDY Spravedlivé nebe! Hrad je v jednom ohni!
Kdo je žhářem? — Božino!

BOŽINA
za jevištěm
Ano!

HRABĚ
z HVĚZDY Kde mám štít a kopí?

RYTÍŘ
z KLÁNIŠTĚ Co se stalo?

HRABĚ
z HVĚZDY Neptejte se, popadněte, co vám přijde pod
ruku, a běžte ke hradbám, tam bojujte 1870
a bijte kolem sebe jako postřelení divoáci!

RYTÍŘ
z KLÁNIŠTĚ Cože? Rýnský hrabě že je před bránou?

HRABĚ
z HVĚZDY Před bránou, a dříve, pánové, než dáte na
závoru, bude uvnitř! Na hradě je zrádce,
ten mu otevřel!

RYTÍŘ
z KLÁNIŠTĚ Neslýchaný úklad! Vražedný čin, jemuž ne-
ní rovno! — Vzhůru!
Odkvapí se svými zbrojnoši.

HRABĚ
z HVĚZDY Božino!
BOŽINA *zvenčí*
Ano!

HRABĚ
z HVĚZDY Kde mám kopí, meč a štít? 1880

DEVÁTÝ VÝSTUP

Vstoupí Katynka. Předešlí.

KATYNKA *přináší kopí, meč a štít*
Tady jsou!

HRABĚ
z HVĚZDY *zatímco si bere meč a opásává se*
Co mi zase chceš?

KATYNKA Přináším zbroj!

HRABĚ
z HVĚZDY Nevolal jsem přece tebe!
KATYNKA Božina brání hrad.

HRABĚ
z HVĚZDY A proč neposlá panošíka? — Už se zase vtíráš?
Ponocný znovu zaduje do rohu.

DESÁTÝ VÝSTUP

*Ryttř Ohnivec se svými muži.
Předešl.*

OHNIVEC Jen si duj a zaduj, až ti tváře puknou! Každý okounek i krtek ví už dávno, co se děje, jen ty musíš vytrubovat do světa, že hoří, ke všemu tak ničemně, až pámbu brání! 1890

HRABĚ

z HVĚZDY Kdo tam?

OHNIVEC Jízdní z hradu Hvězdy!

HRABĚ

z HVĚZDY Tedy Ohnivec!

OHNIVEC Osobně!

HRABĚ

z HVĚZDY Pojd' blíž a zůstaň na místě, než zjistíme, kde zuří nejlítější boj!

JEDENÁCTÝ VÝSTUP

Vstoupí tety z Klániště. Předešl.

PRVNÍ

TETA Bůh nám pomoz!

HRABĚ

z HVĚZDY Klid! Jen klid! 1900

DRUHÁ

S námi je ámen! Za chvíli nás probodnou!

HRABĚ

z HVĚZDY Kde je vaše neteř, slečna Kunhuta?

TETA Naše slečna neteř?

KUNHUTA

uvnitř hradu

Pomoc! Pomoc! Kde jste kdo?

HRABĚ

z HVĚZDY Spravedlivé nebe! Nevolať to právě ona?

Předá štít a kopí Katynce.

PRVNÍ

TETA Ano, ona! — Rychle! Rychle!

DRUHÁ

TETA Podívejte, už je u vchodu!

PRVNÍ

TETA Honem, u všech svatých! Potácí se! Padá! 1910

DRUHÁ

TETA Pospěšte si, potřebuje pomoc!

TETA

DVANÁCTÝ VÝSTUP

Kunhuta z Klániště. Předešl.

HRABĚ

z HVĚZDY *otevře jí svou náruč*

Má Kunhuto!

KUNHUTA

slabě

Váš dárek! — Zůstal v pouzdře!

Váš portrét, hrabě Bedřichu!

HRABĚ

z HVĚZDY

Co? Kde je?

Uprostřed plamenů! Mám strach, že shoří.

KUNHUTA

Pomoc!

HRABĚ

z HVĚZDY

Jen klid! Jsem přece tady, u vás, má drahá!

KUNHUTA

Pane hrabě, obrázek!

Obrázek v pouzdře!

KATYNKA

přistoupí

A kde je? Kde leží?

Předá štít a kopí Ohnivcovi.

KUNHUTA

V mém psacím stole. Tu máš klíč, mé dítě. 1920

KATYNKA

odchází

HRABĚ

z HVĚZDY

Katynko, poslyš!

KUNHUTA

Jen běž!

HRABĚ

z HVĚZDY

Slyšíš, děvče?

KUNHUTA Pospěš si! Vy jí bráníte? Proč?

HRABĚ
z HVĚZDY

Slečno,
rád vám dám deset jiných obrázků.
KUNHUTA Já jiný nechci! — Tady není vhodné
vykládat vám, co pro mě znamená —
Jdi, děvče, přines obrázek a pouzdro,
dostaneš za odměnu pravý dýmant.

HRABĚ
z HVĚZDY

Tak dobrá, jdi! Však je tím sama vinna!
Bláznivá holka, co tu pohledává?

KATYNKA
KUNHUTA

V pokoji? — V pravém?

V levém, drahé dítě! 1930

Rozumíš! Před vchodem je schod a pavlán!

KATYNKA
KUNHUTA

Tak tedy v prostředním?

Běž, nebo shoř!

V prostředním, ano! Nemůžeš se zmýlit.

KATYNKA

S pomocí boží vzhůru! Přinesu ho.
Odejde.

TŘINÁCTÝ VÝSTUP

Předešlí bez Katynky.

HRABĚ
z HVĚZDY

Lidičky, tomu, kdo ji doprovodí,
pomohu k měšci zlata!

KUNHUTA
HRABĚ

Ale proč?

z HVĚZDY

Kovář Vít, bednář Karel, hrnčář Fricck,
nikdo z vás nepůjde, ne?

KUNHUTA
HRABĚ

Zvláštní nápad!

z HVĚZDY

Opravdu, milá slečno, musím přiznat —
To je mi nebyvalá horlivost! —

KUNHUTA

Povězte mi, co je vám vůbec po ní?

HRABĚ
z HVĚZDY

Co? Že nám všem dnes velmi pomohla!

1940

KUNHUTA

A není navíc jejím otcem chasť?
— Máte strach? Z čeho? I když v domě hoří,
trámoví drží jako z kamene,
ne, po cestě jí zkáza nehrozí,
ke schodům ještě požár nepostoupil,
jedinou útrapou je pro ni dým.

KATYNKA

objeví se v hořícím okně
Proboha, slečno, kouř mě dusí, pomoc!
— Nedala jste mi správný klíč!

HRABĚ
z HVĚZDY

ke Kunhutě

Ne? Hrome! 1950

Tak málo hlava ví, co činí ruka?

KUNHUTA
KATYNKA

Nemáte správný klíč?
slabým hlasem

Ne. Bože, pomoc!

HRABĚ
z HVĚZDY

Pojď zpátky!

KUNHUTA
HRABĚ

Jen ji nechte!

z HVĚZDY

Říkám vrať se!

KUNHUTA
HRABĚ

Bez klíče už nic nepořídíš. Pojď!
Ať ještě chvíli hledá — !

z HVĚZDY
KUNHUTA

A proč, k čertu?

Už vím, kde najdeš klíč, mé milé dítě,
na pozlacené skobě nad zrcadlem,
třpytí se přímo nad mým stolkem, vidíš?
Na skobě?

KATYNKA
HRABĚ

z HVĚZDY

Panebože, proč ten malíř,
který mě namaloval, vůbec žil!
Proč! — A ten, kdo mě počal, jakbysmet!
— Tak hledej!

1960

KUNHUTA
KATYNKA

odejde od okna
Na stolku! Viš, drahoušku?
Na stolku? Kde je? Pro kouř nevidím!

HRABĚ
z HVĚZDY Jen hledej!
KUNHUTA U zdi vpravo!
KATYNKA *kteřou už není vidět*

Vpravo?

HRABĚ
z HVĚZDY Hledej!
KATYNKA Povídám!
slabě

Bože, pomoz mi!

HRABĚ
z HVĚZDY Jen hledej! —
Ta její hromská psůvská úslužnost!
OHNIVEC Pokud si nepřichvátne, dům se zřítí! [•]

HRABĚ
z HVĚZDY Dojděte pro žebřík!
KUNHUTA A proč, můj milý?

HRABĚ
z HVĚZDY Přineste žebřík, vyšplhám se k oknu!
KUNHUTA Cože, můj drahý, vy sám — ?

HRABĚ
z HVĚZDY Z cesty, prosím! 1970

KUNHUTA Ustupte. Obrázek vám přinesu.
Proboha, ještě chvíli počkejte,
vrátí se jistě hned!

HRABĚ
z HVĚZDY Ne, nechte mě! —
Kde je váš stolek, zrcadlo a skobka,
ona jen sotva ví, já zato ano,
obraz je malovaný olejem
a křídou, přinesu vám ho, jak račte!
Čtyři sluhové přinášejí požárni žebřík.
— Postavte žebřík sem.

PRVNÍ
SLUHA *vpředu, ohlíží se*

Tak honem, chlapi!

JINÝ
SLUHA *k hraběti*
Kam?

HRABĚ
z HVĚZDY K tomu oknu dokořán!
SLUHOVÉ *zvedají žebřík*

Hej rup!

PRVNÍ
SLUHA *vpředu*
Co to tam vzadu vyvádíte? — Počkat! 1980
Žebřík je dlouhý, ksakru!

JINÍ
SLUHOVÉ *vzadu*

Tak ho postrč!

OHNIVEC Prorazte sloupek v půli okna! Ano?
který jim pomáhal
Teď stojí žebřík jako přibitý!

HRABĚ
z HVĚZDY *odhodí meč*
Dobrá, tak vzhůru!

KUNHUTA Vyslechni mě ještě,
miláčku!

HRABĚ
z HVĚZDY Hned se vrátím!
Vykročí na první příčku.

OHNIVEC *vykřikne*

Stůjte! Bože!

KUNHUTA *s výrazem zděšení rychle ustupuje od žebříku*
Stalo se něco?

SLUHOVÉ
VŠICHNI Zdivo padá! Pryč!
Můj Spasiteli, celý dům je v troskách!
Budova se zřítí, hrabě se obrátí a rukama si tiskne čelo. Všichni na jevišti ustupují a odvracejí se. —
Odmilka

ČTRNÁCTÝ VÝSTUP

Katynka se snítkem papíru v ruce rychle projde mohutným průběžím, který jediný zůstalo stát, za ní kráčí cherubín v podobě plavcovského mladíka, obklopujího zřítí, s křídly na ramenou a s palmovou snítkem v ruce.

KATYNEA *jakmile projde průběžím, obrátí se a klesne na zem*
Co se to děje? Ochraňuj mě, nebe!
CHERUBÍN *dotkne se jejího čela špičkou palmové snítky*
a zmizí. Odmška

[*]

PATNÁCTÝ VÝSTUP

Předešli bez cherubína.

KUNHUTA *nejprve se rozhlédne kolem sebe*
Byl to sen? Bože! — Podívejte se,
příteli!
HRABĚ
z HVĚZDY *zárceň*
Ohnivče!
Opře se mu o rameno. 1990
KUNHUTA *Mé drahé tety!*
Strýčkové! — Hrabě! Slyšíte mě?
HRABĚ
z HVĚZDY *odstrčí ji od sebe* Proším,
jděte pryč!
KUNHUTA *Všechno dobře dopadlo!*
Stojíte jako solné sloupy, blázni!
HRABĚ
z HVĚZDY *s odvrácenou tváří*
Pryč! Svět je pro mě k uzoufání smutný,
nechte mě!
OHNIVEC *ke sluhám*
Rychle!

JEDEN *Rýče! Krompáče!*
ZE SLUHŮ
JINÝ
SLUHA
KUNHUTA *Snad ještě žije? Prohledejte trosky!*
zostra
Hejskové, plnovousem obrostlí!
Myslí si, že je děvče málem na troud,
a zatím si tu leží živa, zdráva
a uculuje se jim do zástěrky! 2000
HRABĚ
z HVĚZDY *obráti se*
Kde?
KUNHUTA *Tady!*
OHNIVEC *Neřkejte! Není možná!*
TETY *To děvče — ?*
VŠICHNI *Bože! Ano! Vidíte ji!*
HRABĚ
z HVĚZDY *přistoupí s pohledem upřeným na ni*
Tebe snad chrání bůh i všichni svatí!
Zvedne ji ze země.
Kde ses tu vzala?
KATYNEA *Nevím, vzácný pane.*
HRABĚ
z HVĚZDY *Stál tu dům. Ty jsi myslím byla uvnitř.*
— Ne?
OHNIVEC *Co se s tebou dalo, když se zřítíl?*
KATYNEA *Pánové, nevím, co se se mnou dalo.*
Odmška
HRABĚ
z HVĚZDY *Ke všemu má i obrázek!*
Vezme jí z ruky svitek.
KUNHUTA *vytrhne mu ho*
Kde?
HRABĚ
z HVĚZDY *Proším!*
KUNHUTA *zbledne*

HRABĚ
z HVĚZDY Váš obrázek, že ano?
TETY Stal se zázrak!
OHNIVEC Kdopak ti ho dal, pověz?
KUNHUTA *udeřt' ji svitkem přes tvář*

Hloupá Nána!
Žádala jsem ji přece o pouzdro! 2010

HRABĚ
z HVĚZDY Při spravedlivém nebi, musím říci — !
— O pouzdro jste ji žádala?

KUNHUTA Já? Ano!
Mé drahé pouzdro! Podepsal jste mi je,
kladla jsem jí to tuze na srdce!

HRABĚ
z HVĚZDY Běžt-li opravdu jen o ně —
KUNHUTA O co?
Oč běží, posoudím spíš já než vy!

HRABĚ
z HVĚZDY K takovým laskavůstkám nemám slov,
slučno!
KUNHUTA *ke Katynce*

Ty jsi ho z pouzdra vyjmula!

HRABĚ
z HVĚZDY Proč? Pověz, milé dítě!
KATYNKA Obrázek? 2020

HRABĚ
z HVĚZDY Ano.
KATYNKA Já jsem ho nevyjmula, pane,
když jsem stůl otevřela, ležel stranou,
napolo rozvinutý vedle pouzdra.

KUNHUTA Ty opice, marš, zmizni!

HRABĚ
z HVĚZDY Kunhuto! —
KATYNKA Měla jsem tedy přinést svitek v pouzdře — ?

HRABĚ
z HVĚZDY Ne, jednala jsi správně, Katuško,
všechna čest, nemohla jsi přece vědět,

že ten kus lepenky je něčím cenný!
Sám satanáš jí vedl ruku.

KUNHUTA Klid. —
HRABĚ Slečna to nemyslela zle. — Už jdi. 2030
z HVĚZDY Jen když mě nebudeš bít, vzácný pane!
KATYNKA *Poodstoupt' k Ohnivcovi*
a vmíst se mezi sluhy v pozadí.

ŠESTNÁCTÝ VÝSTUP

Pánové z Klániště. Předešli.

RYTÍŘ
z KLÁNIŠTĚ Pánové, Rýnský hrabě prchá domů
se zkravenou hlavou! Vítězství!
Útok se změnil v útěk!

OHNIVEC Cože?
LID Sláva!

HRABĚ
z HVĚZDY Do třmenů! Vzhůru! Rychle za tou bandou!
U bystřiny jim odřízneme cestu!
Všichni se vzdali.

ČTVRTÉ DĚJSTVÍ

DĚJISTĚ: HORSKÁ KRAJINA S VODOPÁDY A MOSTEM

PRVNÍ VÝSTUP

*Rýnský hrabě na koni táhne s opěšalými zbrojnými
přes most. Za ním, rovněž koňmo, hrabě z Hvězdy,
následován rytířem Ohnivcem a pěšimi zbrojnoši.
Jako poslední přijíždí Božina. Vedle něho kráčí
Katynka.*

RÝNSKÝ
HRABĚ *ke svým zbrojnošům*
Rychle přes most, milé děti, rychle přes

most! Za zády nám burácí pan hrabě
z Hvězdy, žene svého koně jako vítr, nepobo-
říme-li, co se dá, pak bude po nás veta. 2040
Odcvááá přes most.

ZBROJNOŠ
RÝNSKÉHO

HRABĚTE *jdou za ním*

Rychle! Strhnout most!
Strhnou most.

HRABĚ
z HVĚZDY

objeví se na jevišti, pobízí koně
Z cesty! — Nedotýkejte se mostu!

ZBROJNOŠ
RÝNSKÉHO

HRABĚTE *zasybou ho štýy*

Tady máte odpověď!

HRABĚ
z HVĚZDY

obrací koně
Vy padouši! Vy zákeřníci! — Ohnivče!

KATYNKA

s pouzdrem v ruce
Vzácný pane!

HRABĚ
z HVĚZDY

Ohnivcovi
Sešikuj střelce!

RÝNSKÝ

HRABĚ *volá přes vodu*

Na shledanou, pane hrabě! Jste-li dobrý pla- 2050
vec, zaplavte si! Jsme vám k službám na
mém hradě Kameni, směr přímo za mostem!
Vzdááá se spolu se zbrojnoši.

HRABĚ
z HVĚZDY

Unese-li mě proud, rád k vám zavítám!
Pustí se za nimi.

ZBROJNOŠ

z jeho houfce

KATYNKA

Hromské dřlo! Pozor! Zastavte!
zůstane stát na břehu
Pane hrabě!

JINÝ
ZBROJNOŠ
OHNIVEC
VŠICHNI

Kde je jaké břevno nebo prkno, sem s ním!
Ale, ale, přece nejsi z cukru!
Přebrodíme! Přebrodíme!
Vrhnou se za ním. 2060

HRABĚ
z HVĚZDY

Za mnou! Za mnou! Je to jenom pstruží po-
tok, žádná hloubka, břehy blízko! Správně,
správně! Ukážeme darebákům, zač je toho
loket!
Odcvááá, houfec za ním.

KATYNKA
BOŽINA

Pane hrabě! Pane hrabě z Hvězdy!
obráčí koně
Copak lomozíš a křičíš? — Ve válečné vřavě
nemáš ty co pohledávat! Běžela jsi za námi,
a pročpak?

KATYNKA

zachytí se kmene
Bože!

BOŽINA

sestoupí s koně
Poď sem. Podkásni si sukýnku a vysedni si 2070
na mou klisnu. Převedu ji za udidlo přes
vodu.

HRABĚ
z HVĚZDY

za mostem
Božino!

BOŽINA

Ano, vzácný pane, ano, hned! Co poručíte?

HRABĚ
z HVĚZDY

Chci své kopí, podej mi ho!
pomáhá Katynce do třmenů
Už je nesu!

BOŽINA

KATYNKA

Klisna se plaší!

BOŽINA

trhne za uzdu
Stůj, ty zatracená herko! — — — Hled se 2080
honem zout a svlékni punčošky!

KATYNKA

sedne si na kámen
Okamžiček!

- HRABĚ
z HVĚZDY *za jevištěm*
Božino!
- BOŽINA Já vím, kopí! Už ho nesu! — Co to s sebou táhneš?
- KATYNKA *zatímco se zouvá*
Pouzdro, milý zlatý, pouzdro, co jsem včera — Tak! A je to!
- BOŽINA Cože? Pouzdro z hořčičho domu?
- KATYNKA Ano, právě ono! Dostala jsem kvůli němu vyhubováno, hned poránu jsem ho šla hledat na spálenišťe a díky bohu — Inu, tak — ! *2090*
Popotahuje za špičku punčošky.
- BOŽINA U čerta!
Vežme jí pouzdro z ruky.
Žár se ho ani netkl, na mou duši, jako by ho vytesali z kamene. — A co je uvnitř?
- KATYNKA Nevím.
- BOŽINA *vyjme jeden list*
„Listiny stran panství Štaufen, kteréžto pan hrabě z Hvězdy darem postoupil...“ — I zatraceně!
- HRABĚ
z HVĚZDY *zvenčí*
Božino!
- BOŽINA Okamžik, můj vzácný pane, okamžik! *2100*
- KATYNKA *ustane*
Už jsem hotova.
- BOŽINA Pouzdro musíš předat panu hraběti.
Zároveň je Katynce vrací.
Pojď za mnou, ale nejdříve mi pěkně podej ruku.
- KATYNKA *Pomáhá jí přes bystřinu, druhou rukou vede koně.*
při prvním kroku do vody
Ach!
- BOŽINA Sukničku si musíš trochu podkásnout!
- KATYNKA Podkásnout ne, ani za živého boha!

- Zůstane stát.*
- BOŽINA Jenom nad stěvíc, má Katynko!
- KATYNKA Ne, ne! Raději si někde najdu lávku!
Obrátí se.
- BOŽINA Alespoň, mé dítě, po kotníčky, a když ne, *2110*
tak alespoň k té nejspodnější podešvi!
- KATYNKA Ne! Ne! Ne! Však já tě brzo dojdu!
Vymkne se mu a uteče.
- BOŽINA *vrátí se na běh a volá za ní*
Katynko! Hej, Katynko! Já slibuji, že zavřu oči, otočím se, Katynko! Viš, tady na mnoho mil kolem nezavadíš o lávku! — — — Tak ať si jde! Ať jí ten její věnec třeba pukne! Teď se musí rozběhnout až k pramenům, až k bílým horským vrcholům, a na mou duši, nepotká-li převozníka, určitě s ní bude ámen! *2120*
- HRABĚ
z HVĚZDY *zvenčí*
Hrom a peklo, Božino, kde jsi?
- BOŽINA Jen si klidně křič! — Jsem, vzácný pane, tady! Za chvilku budu u vás!
Rozmrzele táhne koně přes potok.

DĚJIŠTĚ: HRAD HVĚZDA. ZÁKOUTÍ, OBKLOPENÉ STROMOVÍM, MEZI ROZVALENÝMI ZBYTKY VNĚJŠÍHO OPEVNĚNÍ. V POPŘEDÍ VYTVÁŘÍ ŠEŘÍK JAKÉSI PŘIROZENÉ LOUBÍ, POD NÍM KAMENNÉ SEDÁTKO POKRYTÉ SLAMĚNOU ROHOŽKOU. NA VĚTVÍCH SE SUŠÍ KOŠILKA A PÁR PUNČOŠEK

DRUHÝ VÝSTUP

Katynka leží a spí. Vstoupí hrabě z Hvězdy.

- HRABĚ
z HVĚZDY *zastřeší si za košili pouzdro*
Přišel za mnou Božina a přinesl mi pouzdro,

že prý Katynka je zase u nás. Když k nám z pošlání svého hradu dorazila Kunhuta, z když vtáhla do bran, osámil mi, že si děvče našlo koutek pod šerky, a že právě dítěte. Při tom se slzami v očích prosil, aby pannu směl s mým dovolením ubytovat na noc ve stáji, a já mu na to odpověděl, že jí zaopatřím nocleh u šenkýře do té doby, dokud její starý otec, Božetěh, si pro ni nepřijede. Mezitím jsem potichoučku zašel za dívenkou, abych zkusil uskutečnit jistý záměr. — Nemohu se déle dívat na takové utrpení! Dívku, předurčenou k tomu, aby jí dal svoje srdce nejznamenitější měšťan ve Švábsku, já zatracenec pánbůhví proč s sebou táhnu jako puštěláci světem, jako psík se vleče ohněm vodou za mnou, bídným, který nemá leda srdce a štít. — A přitom v jejím srdci tuším něco víc než pouhý projev sdílnosti, ne, spíše něco, co v ní rozněcuje možná samo peklo, divně hrátky poblouznění v jejím nitru. Časnkrát jsem se jí ptával: Katynko, proč se tak ukládá, když jsi mě ponejprve spatřila, a pokaždé se jenom roztržitě podívá a řekne: *Ustat vy dobře, vzácný pane, víte!* — — — Tady leží! — Doopravdy, když ji vidím, točte jako krev a ruce křížem, najednou mě opanuje pocit, jaký sluší spíše ženám, a mně začnou z očí kanout slzy. Raději bych zmřsta zemřel, vědět, že mi doposavad neprominula svou hrubost s bičem. — Ale co tě vede! Naopak, ta jistě usínala s modlitbičkou za tebe, co ses jí tolik naubližoval! — — — Teď ale rychle, aby mě tu nevyrušil Božina, má za mnou přijít! O třech věcech vypravoval: za první, že děvče spává jako dudek, za druhé, že bloudí ve snách jako sládk, za

2130

2140

2150

třetí, že často mluví ze spaní. A na zmíněných jejích vlastnostech teď hodlám založit svůj pokus. — Pokud páchám hřích, pak prosím, bože, předem za odpuštění! *Poklekne k dvoletí a zlehka je oběma rukama obejmě. — Katynka sebou pohne, jako by se probouzela, ale klidně leží dál.*

HRABĚ
z HVĚZDY Katynko, spíš?
KATYNKA Ne, vzácný pane, nespím! [•]

Odmka

HRABĚ
z HVĚZDY Přesto máš obě víčka zavřená.
KATYNKA Víčka?

HRABĚ
z HVĚZDY A velmi pevně, jak se zdá.
KATYNKA — I jdi!

HRABĚ
z HVĚZDY Máš tedy oči otevřené?
KATYNKA Ano, mám, pane, oči dokořán
a vidím tě, jak sedíš na koni.

HRABĚ
z HVĚZDY Tak? Na ryzákovi?
KATYNKA Ne, na bělouši!

Odmka

HRABĚ
z HVĚZDY Pověz mi, srdce mé, kde vlastně jsi?
KATYNKA Na louce, pane, na zelené louce,
všude je kvítí, všechno svítí krásou.

HRABĚ
z HVĚZDY Opravdu, pomněnky! A tady bertrám!
KATYNKA A tady celý záhon fialek!

HRABĚ
z HVĚZDY Katynko, rád bych s koně seskočil
a přisedl si na chvílenku k tobě!

KATYNKA — Smím?
Učiň tak, můj pane!

2170

HRABĚ
z HVĚZDY

předstírá, že volá

Božino! —

KATYNKA

Co počít s koněm? — Božino, kde jsi?
Jen klidně koně nech, však neuteče,
vždyť je to Líza!

HRABĚ
z HVĚZDY

usměje se

Dobrá!

Odmilka. — Žařinčí zbrojí.

Katynko!

2180

Uchopí ji za ruku.

KATYNKA

Můj vzácný pane, prosím?

HRABĚ

z HVĚZDY

Máš mě ráda?

KATYNKA

Z celého srdce!

HRABĚ

z HVĚZDY

Ale já — co já?

Já ne.

KATYNKA

směje se

Ty špásuješ!

HRABĚ

z HVĚZDY

Kdo? Doufám —

KATYNKA

Mlč! —

Vždyť hoříš láskou jako děvčátko!

HRABĚ

z HVĚZDY

Ne, na mou víru — Děvčátko?

KATYNKA

Co říkáš?

HRABĚ

z HVĚZDY

povzdechne si

Že na tvou víru, pevnou jako skála,
jsem krátký! — Budiž, přiznávám se, ano!
— Katynko, ale potom —

KATYNKA

Ano, prosím?

HRABĚ

z HVĚZDY

Co nás dva čeká?

KATYNKA

Ptáš se, co nás čeká?

HRABĚ
z HVĚZDY

Přemýšlela jsi o tom?

KATYNKA

Ovšem!

HRABĚ

z HVĚZDY

— Ano?

2190

Mluv!

O velikonočích bude svatba.

KATYNKA

HRABĚ

z HVĚZDY

potlačuje smích

Opravdu, svatba? O svatbě nic nevím!

Katynko, poslyš, kdo to povídal?

Kdo? Ale přece naše Márinka!

KATYNKA

HRABĚ

z HVĚZDY

Márinka? Vida! — Kdo je Márinka?

KATYNKA

Děvečka, která u nás poklízí.

HRABĚ

z HVĚZDY

A odkud má tak jisté zprávy, nevíš?

KATYNKA

Z olova, pane, které ulila

potajmu pro mě v noci na Silvestra.

HRABĚ

z HVĚZDY

Neříkej! Ona tedy věštila — ?

2200

KATYNKA

Že si mě vezme krásný mocný rytíř!

HRABĚ

z HVĚZDY

A ty sis šmahem pomyslela na mě!

KATYNKA

Ano, můj pane!

Odmilka

HRABĚ

z HVĚZDY

s pohnutím

— Ale já mám dojem,

že půjde o někoho jiného,

například o rytíře Ohnivce.

Ne.

KATYNKA

HRABĚ

z HVĚZDY

Že ne?

KATYNKA

Ne a ne.

HRABĚ

z HVĚZDY

A pročpak ne?

KATYNKA Po silvestrovském líf olova
jsem před usnutím poprosila boha,
pro případ, že je věštba pravdivá,
aby se mi můj rytíř zjevil ve snu. 2210
Potom jsi o půlnoci vskutku přišel
své milé nevěstě dát pozdravení,
tak živý, opravdovský jako dnes!

HRABĚ
z HVĚZDY Já — Ale, děvče, o tom nemám zdání! —
Kdy že jsem k tobě přišel — ?

KATYNKA Předloni,
o silvestrovské noci.

HRABĚ
z HVĚZDY A kde, pověz?
Na našem hradě?

KATYNKA Ne, ne, v Heilbronnu.
Přišel jsi, pane, do mé komůrky.

HRABĚ
z HVĚZDY Vypravuješ mi báchorky, mé dítě. — 2220
Tehdy jsem ležel napůl mrtvý doma.
Odmka. — Katynka si povzdechne,
pohne se a cosi zateptá.

HRABĚ
z HVĚZDY Co říkáš?

KATYNKA Kdo?

HRABĚ
z HVĚZDY Ty!

KATYNKA Já nic neřkala.

HRABĚ
z HVĚZDY *pro sebe*
Tak o Silvestra! Bůhví, to je zvláštní —
Zasní se s očima upřenýma k zemi.
— Pověz mi ještě jedno, Katynko,
přišel jsem k tobě sám?

KATYNKA Ne, vzácný pane!

HRABĚ
z HVĚZDY A kdo byl se mnou?
KATYNKA Ale jdi!

HRABĚ
z HVĚZDY Tak řekni!
KATYNKA Opravdu nevíš?

HRABĚ
z HVĚZDY Na mou duši, nevím!
KATYNKA Milosti, přišel s tebou cherubín,
měl křídla bílá jako padlý sněh,
a jakým světlem blyskotal, jak zářil! —
On tě, můj pane, za mnou přivedl. 2230

HRABĚ
z HVĚZDY *vytřeští na ni oči*
Ano, teď věřím, při svém spasení,
že mluvíš pravdu!

KATYNKA Určitě, můj pane.

HRABĚ
z HVĚZDY *sevořeným hlasem*
Měla jsi houni, jasně červenou,
žíněnou podušku — a povlečení —
bílé!

KATYNKA Tak jest!

HRABĚ
z HVĚZDY A jenom košilku!
KATYNKA Jen košilku? — Ne!

HRABĚ
z HVĚZDY Ne?
KATYNKA Jen košilku?

HRABĚ
z HVĚZDY A volala jsi Marijánku!
KATYNKA Ano!
„Márinko! Kristo! Honem, děvčata!“

HRABĚ
z HVĚZDY A jen jsi kulila své černé oči!
KATYNKA Já myslela, že se mi všechno zdá! 2240

- HRABĚ
z HVĚZDY Celá ses chvěla, pomalu jsi vstala,
padla jsi přede mnou — ?
- KATYNKA
HRABĚ A zašeptala
- z HVĚZDY *přeruší ji*
A zašeptala jsi: „Můj vzácný pane!“
- KATYNKA *směje se*
Tak vidíš! — Pak ti anděl ukázal —
- HRABĚ
z HVĚZDY Znaménko! — Dobré nebe, máš je, vskutku?
- KATYNKA Ovšem!
- HRABĚ
z HVĚZDY *strhne jí šátek*
Kde? Na hrdle?
- KATYNKA *polhne sebou*
Dost, prosím!
- HRABĚ
z HVĚZDY Bože! —
- A já jsem tě vzal zlehka za bradu,
abych ti lépe viděl do tváře?
- KATYNKA Vtom přišla Mária, ta nešťastnice,
se svítlnou — — — a všechno zmizelo. 2250
Marijánka se mi pak tuze smála,
že ležím na zemi jen v košilce.
- HRABĚ
z HVĚZDY Stůj při mně, nebe, mám dvě podoby!
V noci se zřejmě proměňuji v ducha!
Pustí děvče a vyskočí.
- KATYNKA *probudí se*
Hospodine, co se to se mnou děje?
Vstane a rozhlíží se.
- HRABĚ
z HVĚZDY Vždyť já měl za sen pravdu pravdoucí!
Zatímco na smrt nemocný jsem ležel
na hradě Hvězdě v horečkách, můj duch

- putoval za dívenkou do Heilbronnu
a dovedl mě k ní sám cherubín! 2260
- KATYNKA Bože, pan hrabě!
Nasadí si klobouček a urovná si šátek.
- HRABĚ
z HVĚZDY Nevím, co si počít!
- Odmilka
padne na kolena
- KATYNKA Ležím ti u nohou, můj pane, vidíš,
že očekávám, co mi přikážeš!
Zastihl jsi mě pod hradební zdí
vzdor svému důtklivému zákazu:
chtěla jsem si jen chvilku odpočinout,
než se dám na cestu, to přísahám!
- HRABĚ
z HVĚZDY Běda, můj duch se dostal někam nad sráz,
oslepen světlem zázraku, a šílí!
A jak mám porozumět zvěstování,
jež stále slyším zvonit jako stříbro,
že totiž jejím otcem je sám císař? 2270
- BOŽINA *zvenčtí*
Katynko, kde jsi, děvče?
- HRABĚ
z HVĚZDY *zvedne ji rychle ze země*
Honem vstaň!
Uprav si šátek! Jak to vypadáš?
- TŘETÍ VÝSTUP
- Vejde Božina. Předešlí.*
- HRABĚ
z HVĚZDY Božino, dobře že jsi přišel, ptal ses,
může-li děvče přespat v konírně,
tvůj návrh není z mnoha příčin vhodný,
odvedeš slečnu ze Studánků
na hrad k mé matce.

Povídáte na hrad?

BOŽINA
HRABĚ
z HVĚZDY

Ano, a rychle! Doprovodíš ji
a odneseš jí všechny její věci!

2280

BOŽINA
KATYNKA

I hrome! Slyšela jsi, Katynko?
s jemnou úklonou

Přijímám, pane, ale pouze dotud,
dokud se nedopátrám svého otce.

HRABĚ
z HVĚZDY

Poptám se po něm, ano!
*Božina sváže Katynčiny věci
s její pomocí do uzlíčku.*

Hotovo?

KATYNKA

*Zvedne ze země šátek a podá ho Katynce.
zčervená*

Co? Ty se ráčíš se mnou obtěžovat?
Božina se chopti uzlíčku.

HRABĚ
z HVĚZDY
KATYNKA

Podej mi ruku!

Prosím, vzácný pane!

*Převede ji přes kameny,
potom jí dá přednost a kráčí za ní.
Všichni odcházejí.*

DĚJSTĚ: ZAHRADA, V POZADÍ UMĚLÁ SLUJ
V GOTICKÉM SLOHU

ČTVRTÝ VÝSTUP

*Vstoupí Kunhuta, celá zahalená do slojiše ohnivě
barvy. Za ní Rozálie.*

KUNHUTA
ROZÁLIE

Kam odharcoval hrabě z Hvězdy?
Nikdo z hradských, slečno, nemá ani poněti.
Tři císařovi plnomocníci se včera večer do-
stavili na hrad, vzbudili ho, on se s nimi

2290

zamkl v komnatě, jak vyšlo slunce, vyšvihl
se na koně a zmizel.

KUNHUTA
ROZÁLIE
KUNHUTA

Otevři mi sluj.

Už je otevřena.

Slyšela jsem o rytíři Ohnivcovi, že se točí
kolem tebe. Za poledne, po koupeli, až se
ustrojím, tě vyzpovídám, co a jak!
Odebere se do sluje.

PÁTÝ VÝSTUP

Vstoupí slečna Eleonora. Rozálie.

ELEONORA
ROZÁLIE

Dobré ráno, Rozálie!

2300

Dobré ráno, slečno. — Dneska jste si dooprav-
dy přispíšila. Copak?

ELEONORA

Vypravili jsme se s naším vzácným hostem,
Kateřinkou, vykoupat se v jeskyni, už se
nám zdálo dusno. Hrabě totiž ubytoval
slečnu na hradě.

ROZÁLIE

S prominutím, ale v jeskyni je právě slečna
Kunhuta.

ELEONORA
ROZÁLIE

Slečna Kunhuta? — A kdo vám vydal klíč?

Jaký klíč? — Už bylo otevřeno.

ELEONORA

Katynku jste uvnitř neviděly?

2310

ROZÁLIE

Neviděly jsme tu, slečno, ani živáčka!

ELEONORA

Ale na mou duši Katynka je uvnitř.

ROZÁLIE

Ve sluji? Ne, vyloučeno!

ELEONORA

Doopravdy! Asi zašla do některé boční ko-
můrky, kam není dobře vidět. — Vydala se
napřed, v bráně jsem jí řekla, že se vrátím
pro osušku, zaskočila jsem si ještě k paní
hraběnce. — A krindapána, tady je!

SESTÝ VÝSTUP

Katynka. Předešlá.

ROZÁLIE *stranou*
Vida jí! Bože!

KATYNKA *celá se třese*

Eleonoro!

2320

ELEONORA Ty už ses vykoukala, Katynko?
Pohleďte, jak se svítí, jak se třpytí,
nese svou šíjí jako krásná labuť
nad modřím průzračného jezera!
— Osvěžila tě lázeň, pověz, děvče?

KATYNKA Eleonoro, pojďme pryč!

Co je ti?

ELEONORA

ROZÁLIE *strachy zbledne*

Odkud jsi přišla, snad ne z jeskyně?
Co? Schovala ses někde pod klenbou!

KATYNKA Eleonoro, zapřísahám tě!

KUNIHUTA *ze sluje*

Rozálie!

ROZÁLIE Hned!

Ke Katynce.

Viděla jsi ji?

ELEONORA Proč bledneš? Pověz!

KATYNKA *klesne jí do náručí*

Eleonoro!

2330

ELEONORA Pane, stůj při mně! Katynko, co je ti?

KUNIHUTA *ze sluje*

Rozálie!

ROZÁLIE Ty lituj, že máš oči!

A vyrví si je dřív, než svěří ústům,
co viděly! Mé slovo, při nebesích!
Odejde do sluje.

SEDMÝ VÝSTUP

Katynka a Eleonora

ELEONORA Řekni mi, dítě, proč ti spílala?
A proč se celá třeseš? Co se stalo?
I kdybys v lázni potkala smrt s kosou,
tu smrt, co odměňuje lidem čas,
hrdlo by se ti více nesvíralo!

KATYNKA Musím ti povědět —
Není schopna promluvit.

ELEONORA

Mluv! Poslouchám.

2340

KATYNKA Lenorko, ale jednu věc mi slib:
nikdo se o příhodě nedoví!

ELEONORA Ne, spolehni se, nikdo na světě!

KATYNKA Víš, proklouzla jsem ukrytými dvířky
potichu do vedlejší jeskyňky,
pod velkou klenbou bylo příliš světla.
Po koupeli se pěkně svěží vracím
s veselou zpátky do prostřední sluje
v domnění, že se v lázni bavíš ty,
ale vtom na pokraji jezírka
jsem uviděla —

2350

ELEONORA Koho? Pověz mi!

KATYNKA Eleonoro, musíš za hrabětem
dopodrobna mu všechno vypovědět!

ELEONORA Ano, mé dítě, jenom vědět, co.

KATYNKA — Proboha, ale neprozrad mě, prosím!
Než abys řekla, od koho máš zprávu,
raději ať nic o té hrůze neví!

ELEONORA Mluvíš tak záhadně, má Katynko,
co hrozného jsi vlastně viděla?

KATYNKA Ach, bude asi lépe, Lenorko,
když nevypustím ani slovo z úst!
Nesmí být zklamán z mého přičinění!

2360

ELEONORA A proč? Máš důvod něco před ním tajit — ?
Alespoň pověz —

KATYNKA *obrátlí se*

Slyšíš!

Co?

Už jdou!

ELEONORA

KATYNKA

ELEONORA

KATYNKA

ELEONORA

KATYNKA

ELEONORA

KATYNKA

ELEONORA

KATYNKA

Ale to je jen slečna s Rozálií.

Honem pryč!

Pročpak?

Nebuď bláhová!

Pryč? A kam?

Nevím. Odtud! Z libosadu. —

Máš rozum? Zbláznila ses?

Lenorko,

když mě tu natrefí, je se mnou konec!

Pryč! Uteču se k paní hraběnce!

2370

Odejdou.

OSMÝ VÝSTUP

Kunhuta a Rozálie vyjdou z jeskyně.

KUNHUTA

*podává Rozálii klíč*Tu máš klíč! Pod zrcadlem v zásuvce
napravo najdeš černou schránku s práškem.

Smíchej ho s vínem, vodou nebo mlékem

a řekni: Napij se, má Katynko! —

Co? Raději bys holku pěkně stiskla?

Pomsta a smrt! Běž, dělej, co ti libo,

jenom dej pozor, aby doušek spolkla!

Poslyšte, slečno —

ROZÁLIE

KUNHUTA

Jed a mor a zkáza!

Ji musíš umlčet a sama mlčet!

Spolkně jed, umře, bude pohřbena,

zpráchniví, zmizí a co dál? Pak může

pošeptat jako myrta větru o tom,

co před chvílí viděla! Pak hovoř

o právu, odpuštění, bohu, peklu,

mírnosti, lítosti a svědomí!

2380

ROZÁLIE
KUNHUTA

Ne. Ví-li všechno, nezmůžete nic.
Jed, prach a popel! Temnota a chaos!
Ten prášek rozleptá i celou tvrz,
se všemi psy a kočkami! — Tak běž!
Snaží se tajně získat jeho srdce,
tak udělej, co říkám! Dám krk na to,
že opička mu padla do oka!
Lépe když zmizí jako mráček dýmu,
na světě není místo pro nás obě!
Odejdou.

2390

PÁTÉ DĚJSTVÍ

DĚJIŠTĚ:

WORMS. PROSTRANSTVÍ PŘED CÍSAŘSKOU FALCÍ. [*]
PO STRANĚ TRÚN. V POZADÍ MÍSTO
OHRANIČENÉ ZÁBRADLÍM, KDE SE MÁ KONAT
BOŽÍ SOUD

PRVNÍ VÝSTUP

*Císař sedí na trůně, po jeho boku avíbiškap wurm-
ský, hrabě Otto ze Šulzy a další rytíři, páni a strážci,
dále hrabě z Hvozdy v lehké přilbě a panovní, Bož-
těl v plné zbroji s kroužky a pláty od hlavy až
k patě. Oba stojí kolem k trůnu.*

CÍSAŘ

V Heilbronnu přede třemi měsíci,
ranil jsi, pane hrabě, při výjezdě
srdéčko jedné mladé blouznivky,
až vposled prchla od starého otce,
a místo abys mu ji poslal zpátky,
skrýváš ji tajně na zděděném hradě.
Nakonec abys hanebný čin zastíel,
šílil jsi bezbožně a směšné bajky
o tom, že se ti zjevil cherubín
a svědčil ti, že tvoje nocležnice
je císařova, to jest moje dcera!

2390

Takové žvásty přenechávám vědmám,
sám se jim smějí, přesto, pro mě za mě,
můžeš si děvče třeba korunovat,
ovšem z mých panství sotva něco zdědí
a ke dvoru ji sotva připustím!
Před námi stojí utrápený muž,
nicméně pyšný na své otcovství,
a navíc jistý návistí své ženy,
třeba jsi pověst pošpinil i jí,
když pověst děvčete ti byla málo.
Povolal jsem tě tedy před svůj trůn
zodpovídat se z vážných obvinění
a z hanby, kterou špiníš její hrob.
Teď, přítelíčku nadoblačných mocí,
do zbraně, bij se, abys prokázal
nebeský výrok řečí ocele!

2410

HRABĚ
z HVĚZDY

zrudne rozhořčením

Můj císaři a pane, vidíš ruku
pokrytou plátem, statnou, silnou, pevnou
a připravenou bojovat i s ďáblem!
Dopadne-li dnes na starcovu hlavu,
nerozmáčkne ji jako hroudu sýra,
zrající na polici v ovčárně?
Dovol mi tedy ve své milosti
objasnit jádro pošetilé zkazky,
ve které planý důvtip lidu spojil
dva různé příběhy, ač nepopírám,
že zvláštní náhodou se k sobě mají
jako dvě půlky téhož prstenu.
Měj prosím ve své velké moudrosti
řečený příběh silvestrovské noci
za pouhý přelud horečnaté mysli!
A jako sám bych nebral vážně sen,
ve kterém bys mě spatřil nekřtěného,
ani ty neber vážně blouznění
o tom, že otcem děvčete je císař.

2420

2430

2440

ARCIBISKUP

Taková řeč, můj vzácný vladaři,
čackého žalobce snad ukonejší,
vždyť obžalovaný se nechlubí
zkazkami o tajemstvích jeho ženy,
a co si mezi čtyřma očima
povídal s Márinkou, dnes odvolal.
Pro divukrásu světa, nač ho trestat
za to, že na něm spískal trochu zmatku?
Před hodinou mi slíbil, Božetěhu,
rukoudáním, že vydá Katynku,
hned jak si pro ni přijdeš na hrad Hvězdu!
Jdi, uklidni se, starče, odveď si ji
a zanech sporů, zanech rozměšek!

2450

BOŽETĚH

Ty licoměrníku, chceš zapírat?
Cožpak tvou bídnou duši neovládlo
skrz naskrz přesvědčení, že mé dítě
je levobočnou dcerou císařovou?
Nedal sis vypsát z farní matriky
den Katynčina narození? Ano!
Spočítal sis, kdy byla počata,
a s hříšným důvtipem jsi vyčernal,
že před šestnácti léty zavítal
do Heilbronnů náš milostivý císař!
Víš, co jsi? Hrdopýšek, zrozený
z polibku bůžka na tvář lítěce,
duch otcovraha, osvícený touhou
otřásat žulovými sloupy chrámu,
zasvěceného matce přírodě!
Můj meč tě usvědčí, ty pekelníku!
jinak ať svoje ostří obrátí
proti mně, ať mě srazí do hrobu!

2460

2470

HRABĚ
z HVĚZDY

Tak budiž! Pánbůh sám tě odsoudí!
Stíhal jsi ve své žlučovitosti
mne, třeba jsem ti nikdy neublížil
a zasloužím si spíše slitování!
Dobrá, ty dráči, budeš mít, co chceš!

Ne, nezapírám, že mi cherubín
v noci, kdy jsem byl na smrt nemocen,
obklopen září sdělil velkou zvěst,
zvěst z lána nebes! Teď ji uslyšíš!

Před boží tváří mocným hlasem volám:
Katynku heilbronnskou jsi nezlodil,
jak tvrdíš, zplodil ji náš pán a císař!
Teď pojď a dokaž mi, že platí opak!

císař Fanfáru smrti nactiutrači!
Trubači, trubte!

Zazní fanfáry.

BOŽETĚH *tasí*

Rozseknu tě vejpúl
na důkaz toho, že lžeš, zloduchu!
Jsi jako jedovatá houba v poli!
Rozpoltil bych tě od hlavy až k patě
i mečem z rákosu a jílcem z vosku,
ze žluté měkkotiny uhněteným!

HRABĚ

z HVĚZDY *uchopí meč a odloží ho*

A já, i kdybych přilbici i čelo
měl křehké jako skořápku a sklo,
anebo tenké jako hřebíček nože,
přesto by od nich odskočil tvůj tesák
a rozletěl se bleskem do všech koutů,
jako bys máchl mečem po démantu,
protože platí, že já mluvil pravdu!
Sekni a uvidíme, kdo je v právu!
Sejme přilbu a přistoupí těsně k němu.

BOŽETĚH *ucouzne*

Nasaď si přilbu!

HRABĚ

z HVĚZDY *jde za ním*

Sekni!

BOŽETĚH

HRABĚ

z HVĚZDY *srazí ho k zemi*

Kde máš přilbu?

2490

Na tebe stačí pouhý blesk mých očí!
*Vykrotí mu z ruky meč, vykročí
a opře nohu o jeho hruď.*

Dost! Mám ti ve svém spravedlivém hněvu
já, vítěz, mozek rozšlápnout? Ne, žij!
Hodí meč před císařský trůn.

Odpověď zná jen čas, ta stará sfinga,
ale, jak pravím, Katynčiným otcem
je naše Veličenstvo a můj císař!

LID *jeden přes druhého*

Nebesa! Zvítězil pan hrabě z Hvězdy!

císař *zbledne a vstane*

Jděte pryč, pánové!

ARCIBISKUP

Jak?

RYTÍŘ

z císařova doprovodu

Co se děje?

HRABĚ

OTTO

Co je vám, Vaše Milosti? Můj bože,
pánové, pojďme, zřejmě ochuravěl.
Odejdou.

2510

DĚJIŠTĚ: TAMTÉŽ, KOMNATA NA CÍSAŘSKÉM HRABĚ

DRUHÝ VÝSTUP

císař *ve dveřích se otočí*

Jděte pryč! Nikdo ať nevkročí dovnitř! Smí
vstoupit jen purkrabí freiburský s rytířem
z Hvozdova, jedině s nimi chci hovořit.
Zabouchne dveře.

— — — Nebeský cherubín našeptal hraběti
ledacos o mně a Katynce, o tom, že prý je
má dcera, a na mou čest myslím, že asi má
pravdu. Jak slyším, je děvčeti patnáct let.
Ano, a pokavad počítám patnáct let zpátky
a připočtu o devět měsíců více, pak opravdu,
tenkrát jsem pro sestru z rodiny falckrabat

pořádal klání. Když v průběhu slavnosti, 2520
přibližně v jedenáct večer, jsem po tanci
pocítil únavu, vyšel jsem z paláce, právě
když na nebi zablýskl Jupiter. Na samém
východě vyšel a zazářil. Přál jsem si v sou-
sední zahradě uprostřed zástupů poněkud
pookřát, ovšemže nepoznán. Planeta mírná
i mocná, tak zářila při jejím počtí. Na její
jméno si patrně vzpomenu — Gertruda!
Spolu jsme zůstali v odlehlém zákoutí, za
svitu hasnoucích svítilen, zatímco šumění 2530
hudby se z taneční dvorany snášelo k vonícím
lípám. A o matce Katynky z Heilbronnu
slyším co? Slyším ji jmenovat Gertruda! Za-
čala plakat a dostala ode mě, člověka, kte-
rého neznala, na věčnou památku přívěsek
s obrázkem papeže Leona, visel mi na prsou.
Skrýla ho v živůtku, ano, a takový přívěsek,
pokud vím, nosí i Katynka! Bože můj, kam se
to řítí svět! Kuběna spoutala hraběte z Hvěz-
dy. Třeba pan hrabě, ten důvěrník miláčků 2540
nebe, už zamýšlí svůdnici opustit. V tako-
vém případě učiním ze zvěstí skutečnost,
najdu si záminku, aby mi Božetěh postoupil
dceru, a oddám ji s hrabětem, nechci-li do-
pustit, aby se cherubín podruhé vypravil na
svět a kdekomu rozhlásil tajemství, které tu
svěřuji toliko stěnám své komnaty!

Odejde.

[•]

TŘETÍ VÝSTUP

*Vstoupí purkrabí z Freiburgu
a Jiří z Hvozдова,
za nimi rytíř Ohnivec.*

- OHNIVEC *překvapen*
Kohopak to vidím? Pana purkrabího z Frei-
burku! — Jste to vy, anebo váš duch? Jen 2550
prosím nespěchejte, zapřísahám vás — !
- FREIBURK *otočí se*
Co si přeješ?
- JIŘÍ
OHNIVEC
Mého politováníhodného pána! Sháním se
tu po hraběti z Hvězdy! Ach, proč jen si
tenkrát na vás vybojoval slečnu Kunhutu,
svou dnešní nevěstu! Ta žena chtěla po ku-
chaříkovi, aby panně Katynce dal za úplatek
do pokrmu jedu: — ano, jedu, vzácní páno-
vé, a přitom její hrozné počínání nedovede ni-
kdo pochopit! Jak se zdá, usilovala jí o život
jen proto, že ji děvče nepozorovaně uvidělo 2560
v lázni!
- FREIBURK
OHNIVEC
FREIBURK
Doopravdy nechápeš?
Ne.
Já ti tedy povím, proč! Ta frajlinka je celá
poskládaná jako mozaika! Tři říše přitrody
se na ní podílejí: zuby podědila po nějaké
holce z Mnichova a pro vlásky si poslala až
do Francie. Za zdravíčko na tvářích ať podě-
kuje pánům důlním z Uherska a za urostlou
postavu zas mistru kovářskému! Vykoval jí
košilenku z pravé švédské oceli! — 2570[*]
Už chápeš?
- OHNIVEC
FREIBURK
Cože?
Poručení tvému pánovi!
Odejde

Jiří Moje rovněž! — Hrabě už je asi doma na svém hradě, vyříd' mu, že stačí, vezme-li si klíč a překvapí ji někdy zrána v komnatce, když všechny půvaby má rozložené po štokrlátkách. A pokavad by přitom zka-meněl, ať se dá na památku svého hrdiného skutku vystavit hned vedle jisté chatrče, co patří, myslím, uhlířům!
Odejde.

2580

DĚJIŠTĚ: HRAD HVĚZDA. KUNHUTINA JIZBA

ČTVRTÝ VÝSTUP

Rozálie je zaměstnána u slečnina stolku, Kunhuta vstoupí nenalíčená, tak jak právě vstala z lůžka. Brzy nato vejde hrabě z Hvězdy.

KUNHUTA *usadí se u stolku*
Dveře jsi zajistila?

ROZÁLIE *Zamkla jsem.*

KUNHUTA Říkáš jen zamkla? A co závora?
Pokaždé musíš dát i na závoru!

*Rozálie jde zavřít na závoru,
vtom se proti ní objeví hrabě.*

ROZÁLIE *vyděšena*
Bože, pan hrabě? Kde jste se tu vzal? —
Slečno!

KUNHUTA *ohlédne se*
Kdo přišel?

ROZÁLIE *Podívejte se!*

KUNHUTA Rozálie!
Rychle vstane a odejde.

PÁTÝ VÝSTUP

Hrabě z Hvězdy. Rozálie.

HRABĚ
z HVĚZDY *stojí, jako by do něho uhodilo*
Tu dámu neznám!

— Kterou?

ROZÁLIE
HRABĚ
z HVĚZDY

Tu pisánskou věž! Právě přešla kolem! — [*]
Není to snad — ?

ROZÁLIE
HRABĚ
z HVĚZDY

Kdo?

Slečna Kunhuta?

ROZÁLIE
KUNHUTA

To byla Sibyla, má macecha,
pan hrabě žertoval, že —
zvenčí

Rozálie!

2590

ROZÁLIE Slečna mě volá. Ještě nevstala. —
Omluvíte mě — ?
Přistaví mu židli.

Neračte si sednout?

Vezme toaletní potřeby a odejde. [•]

ŠESTÝ VÝSTUP

HRABĚ
z HVĚZDY

zničeně

Ne, moje duše už si nezaslouží
být nazývána tímto slovem! Bože,
na trhu světa měř' špatnou mírou,
s krásou a lahodou jsem kramařil,
za potouchlost a ohyzdnost ji prodal!
Kam prchneš, ničemo, sám před sebou?
Pokud by někde ve Švábsku bil hrom,
docválal bych si ve svém hněvu za ním,
aby mi jednou ranou roztal hlavu!
Co počít a co nepočít, mé srdce?

2600

SEDMÝ VÝSTUP

*Kunhuta, oblečená s obvyklou oslnivostí.
Rozálie a stará Sibyla,
která se ztěžka odbelhá o berlích
prostředními dveřmi.*

KUNHUTA Podívejme, pan hrabě Bedřich přišel!
Co vás tak záhy ke mně přivedlo?

HRABĚ
z HVĚZDY *sleduje očima Sibylu*
Že by ty baby byly dvě?

KUNHUTA *ohlédne se*

Kdo?

HRABĚ
z HVĚZDY *vzpamatuje se*

Pardon! —

KUNHUTA Chtěl jsem se pouze optat, jak se daří.
Ke svatbě už je všechno připraveno? [•]

HRABĚ
z HVĚZDY *přistoupí k ní a zkoumavě si ji prohlíží*
Bezmála všechno, kromě jedné věci —
I čas je určený?

KUNHUTA
HRABĚ
z HVĚZDY Byl — na zítřek.

KUNHUTA *po odmlce*
Však se ho ani dočkat nemohu!
Ale Vy, zdá se mi, se netěšíte?

2610

HRABĚ
z HVĚZDY *ukloní se*
Jsem, s dovolením, nejšťastnější člověk!
ROZÁLIE *truchlivě*
Je pravda, že to děvče, Katynka,
které jste ubytoval na hradě,
včera — ?

HRABĚ
z HVĚZDY Co? K čertu!

KUNHUTA *rozpačitě*

Copak je vám?

ROZÁLIE *stranou*

Hrome!

HRABĚ

z HVĚZDY *ovládne se*
— Smrt je náš úděl! — Ležt v márnici.

KUNHUTA Skutečně?

ROZÁLIE Není dosud pohřbena?

KUNHUTA Alespoň v rubáši ji tedy spatřím!

OSMÝ VÝSTUP

Vstoupí sluha. Předešlí.

SLUHA Venku vás prosí o rozhovor, pane,
Božinův posel!

KUNHUTA Cože, Božinův?

2620

ROZÁLIE A odkud?

HRABĚ

z HVĚZDY Od rakve té nebožky.
Nesmím vás rušit v péči o váš půvab!
Odejde.

DEVÁTÝ VÝSTUP

Kunhuta a Rozálie.

Odmka

KUNHUTA *vybuchne*

Všchno ví, marná sláva, marná pomoc,
viděl, co vidět neměl, to je konec!

ROZÁLIE Ne, neví nic!

KUNHUTA Ví všechno!

Neví nic.

ROZÁLIE

Stýskáte si? Proč? Mně je do skoku!
Na téhle židli seděla má máti,

hrabě si myslí, že jste Sibyla.

Štěstí nám přálo jako nikdy, slečno,
že byla právě u nás v komnatě,
chtěla vám v umývadle rozpustit
snůh, právě pro vás přinesený z hor.

KUNHUTA
ROZÁLIE

Jak si mě změřil! Nevšimla sis ho?

Co na tom, přesto nevěřil svým očím!

Jsem šťastná! Šťastná jako veverka!

Možná že trochu zapochyboval,
ale když vás pak spatřil šťihlou, statnou
a líbeznou, byl s pochybami amen.

Ať visím, nechodí-li rukavici

každému, kdo by se vám zdráhal přiznat

majestát královny všech švarných žen!

Nebuďte smutná, pojdte, ustrojte se,

zítřejší paprsky už pozdraví

Kunhutu jako paní s erbem z Hvězdy!

KUNHUTA

Kéž by mě spíše pohltila země!

Odejdou.

DĚJSTĚ: JESKYNĚ S VÝHLEDEM DO KRAJINY

DESÁTÝ VÝSTUP

*Katynka v přestrojení sedí na balvanu a tesklivě si
opírá hlavu o stěnu sluje. Vstoupí hrabě Otto ze
Skály, Václav z Nocovan, Jan z Medovědic, všichni
v okázalém šatě císařských radů. Za nimi vejde
Božina, potom dvořanstvo a naposled císař s Božetě-
hem: oba jsou zahaleni do plášťů a zůstanou stát
v pozadí.*

HRABĚ

OTTO

drží pergamenový svitek

Ctná panno z Heilbronnu, proč trávíš čas
v jeskyni jako krahujice? Proč?

KATYNKA

vstane

Kdo jste? Můj bože!

BOŽINA

Nevylekejte ji! —

Vražedný záměr její nepřítelky
přiměl nás oba uchýlit se do hor.

2650

HRABĚ

OTTO

Kde je tvůj velitel, pan říšský hrabě?

KATYNKA

Já nevím.

BOŽINA

Bude tady za okamžik.

HRABĚ

OTTO

podá jí pergamen

Převezmi tento svitek, patří tobě,

psal ho sám nejmilostivější císař!

Přečti si ho a pak mě následuj,

sluj není místo hodné tvého stavu,

hrad wormský už je připraven tě přijmout!

CÍSAŘ

v pozadí

Lahodný pohled!

BOŽETĚH

Učiněný anděl!

JEDENÁCTÝ VÝSTUP

Vstoupí hrabě z Hvězdy. Předešlí.

HRABĚ

z HVĚZDY

zarazí se

Sbor říšských radů z Wormsu v plném

lesku!

HRABĚ

OTTO

Buďte zdrav, pane hrabě!

HRABĚ

z HVĚZDY

— Co mi chcete? 2660

HRABĚ

OTTO

Císař nás poslal s listem této panně,
optejte se jí, objasní vám další!

HRABĚ

z HVĚZDY

Utiš se, srdce!

ke Katynce

Copak to máš, dítě?

KATYNKA

Můj pane, nevím. —

BOŽINA
HRABĚ
z HVĚZDY

Jen mu akta ukaž!

čte

„Vězte, že nebe káže mému srdci
naplnit slovo vyvolencovo!
Katynka není více zbrojřova,
Božetěh mi ji pravomocně svěřil,
a proto bude napříště mou dcerou,
nazývejte ji Kateřina Švábská!“

Listuje v dalších písemnostech

A tady: „Vyhlašte...“ a dál: „Hrad Šva-
bach“ —

2670

krátká odmlka

Teď bych měl před ní, milostiplnou,
do prachu padnout, nohy objemout
a omývat je slzami svých dříků.

KATYNKA

posadí se

Božino, pomoc, necítím se dobře!

HRABĚ

z HVĚZDY

k radům

A kde je císař? A kde Božetěh?

CÍSAŘ

poté co oba odhodí pláště

Tady jsme!

KATYNKA

vstane

Bože na nebesích, otče!

Běží k němu, Božetěh se s ní vítá.

BOŽINA

pro sebe

Opravdu císař! Přímou před námi!

HRABĚ

z HVĚZDY

Pověz mi — božský! Jak tě jinak nazvat? —

Četl jsem dobře?

CÍSAŘ

Přisámbohu, ano!

2680

Když se s ní přátelí sám cherubín,
může být klidně jejím otcem císař!
Katynka je teď první před světem,
jako už dlouho byla před nebesy.
Žádat mě o ni smí jen řádný muž!

HRABĚ
z HVĚZDY

poklekne

Na kolenu tě prosím: dej mi ji!

CÍSAŘ

Můj hrabě, co vás nemá?

HRABĚ

z HVĚZDY

Řekni ano!

Cožpak by měl tvůj počin jinak smysl?

CÍSAŘ

Tak? — Budiž, na smrt už jít nemusíš,
mám ovšem jinou podmínku.

HRABĚ

z HVĚZDY

Jen pověz!

2690

CÍSAŘ

se vši vážností

Jejího otce přijmeš na svůj hrad!

HRABĚ

z HVĚZDY

Žertuješ?

CÍSAŘ

Ty se zdráháš?

HRABĚ

z HVĚZDY

Ovšemže ne!

Do náručí i do srdce ho přijmu!

CÍSAŘ

k Božetěhovi

Slyšel jsi, starče?

BOŽETĚH

vede Katynku k němu

Ať je tedy jeho!

Co pánbůh spojil, člověk nerozdvojí,
pravdaže?

HRABĚ

z HVĚZDY

povstane a uchopí Katynčinu ruku

Děkuji ti za své štěstí! —

Dovol mi, otče, dovol mi i ty

políbit její božská, sladká ústa!

I deset životů vám s radostí

za jednu svatební noc obětují!

CÍSAŘ

Ty počty už jí objasní on sám,

my pojďme!

Odejdou.

2700

DVANÁCTÝ VÝSTUP

Hrabě z Hvězdy a Katynka.

HRABĚ
z HVĚZDY

vezme ji za ruku a posadí se

A ty pojď sem, prosím, ke mně,
Katynko, musím se ti se vším svěřit!

KATYNKA

Můj vzácný pane, mluvte! Co mi chcete — ?

HRABĚ

z HVĚZDY

Nejprve ti chci povědět, mé dítě,
že tě mám do poslední kapky krve
na věky věků nevýslovně rád!

Když za poledne jelen rozrývá
parožím půdu, vyčerpaný žárem,
nezatouží tak horoucně a snažně
vrhnout se do bystřiny ze skaliska
jako já ve chvíli, kdy už jsi moje,
má milá, toužím po tvé mladé kráse!

2710

KATYNKA

zalévná se

Mlč, jezuskote, já ti nerozumím!

HRABĚ

z HVĚZDY

Promiň mi všechny moje urážky,
působil jsem ti často velkou bolest,
mé srdce bylo zlé a nelaskavé,
od sebe jsem tě odháněl a trýznil,
když na to vzpomenu, a zároveň
stojíš tu plná dobroty a lásky,
přemáhá mě, jak vidíš, Katynko,
takový žal, že neudržím slzy.

2720

Pláče.

KATYNKA

úzkostlivě

Co se ti stalo, bože, proč se trápíš,
nevím, že bys mi něco provedl!

HRABĚ

z HVĚZDY

Děvče, až zítra vyjde jasné slunce,
ovinu hedvábem a zlatem nohy,
které sis kdysi drásala v mých stopách,

a baldachýn ti prostřu nad hlavou,
poledním žárem tehdá sužovanou.
Nejkrásnější kůň z Arábie, panno,
na zlatém postroji tě ponese,
pokud mě válečný roh zavolá,
a v místech, kde si čížek stavěl hnízdo,
kde švitořil a zpíval pod šefíky,
vybuduji ti krásný letohrádek
a v jeho komnatách mě, Katynko,
uvítáš, vrátím-li se z boje živ.

2730

KATYNKA

Můj Bedřichu, můj znejmilejší, pověz,
co si mám o tvém vyprávění myslet?
Opravdu chceš? — Co pravíš?
Sehne se, aby mu políbila ruku.

HRABĚ

z HVĚZDY

ji stáhne zprsti

Nic, mé dítě! 2740

Políbí ji na čelo.

KATYNKA

Nic?

HRABĚ

z HVĚZDY

Ne, nic. Myslel jsem, že už je zítra,
promiň mi — Ale co jsem to chtěl říci? —
Ano, vím! Prokážeš mi jednu službu?
Otře si slzy.

KATYNKA

nesměle

A jakou službu, pane? Co si přeješ?
Odmíká

HRABĚ

z HVĚZDY

Tak tedy, jak víš, zítra bude svatba,
hody, kvas, všechno už je přichystáno
a za poledne půjde velký průvod
v čele s mou vyvolenou k oltáři.
Napadlo mi, že budeš při slavnosti,
má milá, představovat bohyni.
Vyměň si z lásky k svému pánovi
zítra své šaty za nádherné roucho,
zvlášť vyrobené k tomu účelu.

2750

Má matka už ti všechno připravila.

— Učiníš mi to k vůli?

KATYNKA *schovává si tvář do fěrtůšku*

Dobrá, ano!

HRABĚ

z HVĚZDY

Budeš i nádherná, i přirozená

jako tvá podoba i povaha.

Dostaneš smaragdy a perly, slyšíš,

chci tě mít na svém hradě krásnější

než všechny ostatní, než Kunhutu!

— Ale proč pláčeš?

2760

KATYNKA

Nevím, vzácný pane,

padlo mi smůtko do oka.

HRABĚ

z HVĚZDY

Kam? Ukaž!

Slíbá jí z očí slzy.

Tak pojď, však se už brzo rozjasní!

Odvádí ji.

DĚJÍŠTĚ:

HRADNÍ NÁDVOŘÍ, V POPŘEDÍ

NAPRAVO BOHATĚ ZDOBENÁ HLAVNÍ

BRÁNA, VLEVO PONĚKUD VZADU

HRADNÍ PALÁC S PODEZDĚNÝM

PROSTRANSVÍM. V POZADÍ KOSTEL.

TŘINÁCTÝ VÝSTUP

Hudba do pochodu. Vejde průvod v čele s heroldem, za ním strážce. Čtyři moufeníni nesou baldachýn. Uprostřed nádvoří stojí císař, hrabě z Hvězdy, Božetěch, hrabě Otto ze Skály, Rýnský hrabě z Kamene, purkrabí z Freiburgu, spolu s ostatní družinou císařovou, a chystají se přijmout baldachýn. V bráně čeká Kunhuta z Klániště, oděná do svatebního úboru, se svými tetami a strýci, všichni jsou připraveni připojit se k průvodu. V pozadí zástupy lidu, mezi nimi Ohnivéc, Božina, Rozálie a další.

HRABĚ
z HVĚZDY

Komorníci s baldachýnem, stát! — A ty, můj herolde, už konej, co ti přísluší!

HEROLD

čte

„Tímto budiž dáno na vědomí všem, že říšský hrabě Bedřich, rodem z Hvězdy, si dnes bere slavně za manželku Kateřinu, Švábskou princeznu a dceru nejvyššího císaře a pána našeho. Kéž nebe urozeným svatebčanům požehná a počastuje jejich vzácné hlavy nadpozemským deštěm svého štěstí z rohu hojnosti!“

2770

KUNHUTA

k Rozálii

Zbláznil se ten člověk, Rozálie?

ROZÁLIE

Přísámbohu, pokavad ne, tak si zřejmě chtějí dělat blázný z nás! —

PURKRABÍ
FREIBURSKÝ

Kde je nevěsta?

RYTÍŘ

z KLÁNIŠTĚ

Tady, vážení a drazí pánové!

PURKRABÍ
FREIBURSKÝ

Kde?

2780

RYTÍŘ

z KLÁNIŠTĚ

V bráně stojí naše milá slečna nevěstinka!

PURKRABÍ
FREIBURSKÝ

Ale já se sháním po nevěstě, se kterou se sezdává pan hrabě z Hvězdy! — Vzácní pánové, dál jedněte dle svého pověření, pojďte za mnou, společně ji přivedeme! Purkrabí freiburský, Jiří z Hvozдова a Rýnský hrabě z Kamene vystoupí na vyvýšené prostranství a odtud do hradu.

PÁNOVÉ
z KLÁNIŠTĚ

Smrt a peklo! K čertu, co má jejich počínání znamenat?

ČTRNÁCTÝ VÝSTUP

Vyjde Katynka v císařském svatebním rouchu, doprovázena hraběnkou Helenou a slečnou Eleonorou. Tři pážata nesou její vlečku. Za nimi purkrabí freiburský a ostatní. Všichni scházejí z podezřelého prostranství.

- HRABĚ
OTTO Sláva tobě, panno!
- RYTÍŘ
- OHNIVEC Sláva tobě, Katynko! Buď sláva Kateřině
A BOŽINA z Heilbronnů, buď sláva dceři císařově,
Švábské princezně!
- LID Sláva! Sláva! Sláva! 2790
- PAN
- z PÁNOVIC
- A PAN
- ZE STRÁŽE *kteří zůstali stát na svých místech*
To je tedy nevěsta?
- FREIBURK Ano!
- KATYNKA Jakže, milostiví pánové? A komu dám svou ruku?
- CÍSAŘ Tomu, kterého ti vyvolil sám cherubín! Jak pravím, chceš-li, vyměň si s ním prstýnek!
- BOŽETĚH Chceš dát ruku panu hraběti?
- HRABĚ
- z HVĚZDY *obejme ji*
Vezmeš si mě, Katynko, má nevěsto?
- KATYNKA Ochraňuj mě bůh a všichni svatí! 2800
Klesne. Hraběnka ji zadržít.
- CÍSAŘ Už je tedy vaše, pane hrabě, smíte si ji odvést k oltáři!
Hlahol zvonů.
- KUNHUTA Pomsta, mor a smrt! Tu strašnou pohanu mi zaplatíš!
Odejde se svým doprovodem.

HRABĚ
z HVĚZDY

Máš na ruku jed!

Hudba hraje do pochodu. Císař spolu s Katynkou a hrabětem z Hvězdy vejdou pod baldachýn, za nimi se shromáždí dámy a rytíři. Průvod uzavírají strážci. Všichni odcházejí.

KONEC